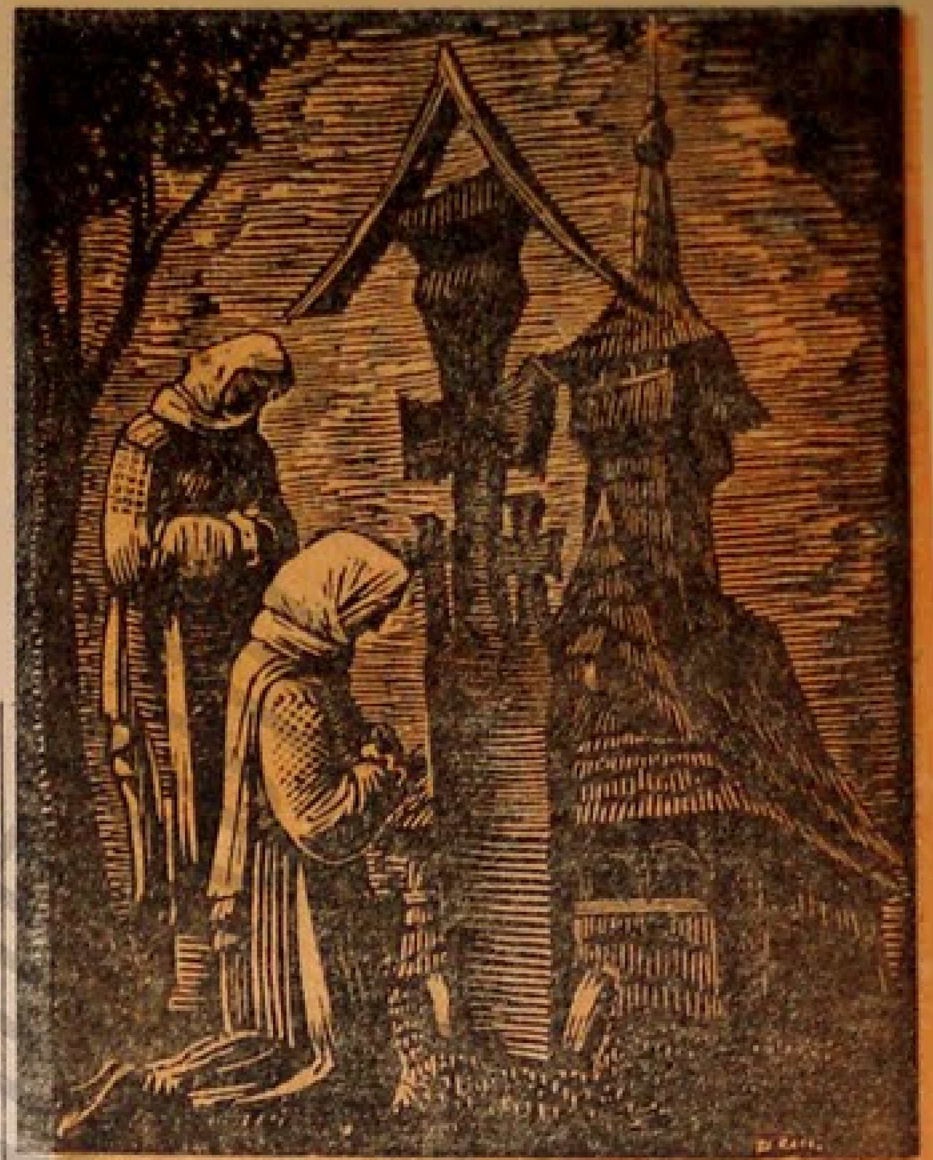
ANUL I No 85 — 6 PAGINI 2 LEI — 11 — Luni 27 Octombrie 1941

Basarabia

Ziarul nouei v'eți românești

Redacția din București, Bulevardul Lascăr Catargiu, 31 Tel. 2.08.45 | Abonamente: Un an 500 lei, 6 luni 250 lei, P-tru instituții 1000 lei | Redacția din Chișinău: Strada Mihail Eminescu, 19 Telefon 302

Așì voi mai ales, Români, frați dragi și încercați, să simțiți toți că astăzi mă străduesc să fac să se cârmuiască cu înțelegere și iubire, iar nu cu trufie și asprime.

Că toată râvna mea este să vă sting suferințele și să vi le îndrept, cu toată credința mea în Dumnezeu și oameni.

MAREȘAL ANTONESCU

Educația tineretului

Dela războiul mondial și până astăzi școala românească a fost supusă unui impresionant număr de experiențe didactice. Fiecare ministru al Instrucțiunii s'a străduit să-și lege numele de o reformă oare care. Putem afirma, fără exagerare, că în ultimii douăzeci de ani fiecare generație de elevi a trebuit să schimbe de mai multe ori în cursul anilor de școlaritate programul de studii. De multe ori tinerii ajungeau la bacalaureat cu lacune simțitoare în pregătirea științifică, lacune datorite în cea mai mare parte deselor reorganizări ale învățământului.

Această stare de lucruri profund dăunătoare se datora în oarecare măsură ambiției diverselor regimuri de a răscoli prin reforme mai mult sau mai puțin potrivite întreaga viață românească; dar nu e mai puțin adevărat că după întregirea neamului s'au pus o serie întreagă de probleme de interes național, și învățământul ca instituție fundamentală a sufletului românesc trebuia să le cuprindă pe toate și — pe cât posibil — să le asigure o soluție vrednică de importanța lor.

Invățământul n'a isbutit să atingă acest țel din motive prea bine cunoscute astăzi. Dar toate experiențele făcute în trecut i-au lărgit totuși mult orizontul și l-au apropiat de soluții mai potrivite cu rosturile lui naționale.

Cea mai spinoasă dintre problemele care s'au pus învățământului românesc, a fost aceea a educației. Unii reformatori școlari au încercat să scoată această problemă din preocupările școalei, creind pentru soluționarea ei organizațiuni aparte. Experiențele au fost însă dezastruoase. Ele au scoborît mult prestigiul școalei românești și au răpit profesorului secundar posibilitatea de a înrâuri direct asupra tineretului școlar.

Rostul corpului didactic fusese limitat doar la predarea materiilor de învățământ, fapt care dăuna simțitor idealului de educație a tineretului, și, în acelaș timp, dăuna chiar instrucției elevilor. Cel mai indicat dintre educatori, — profesorul, fusese înlăturat și înlocuit cu elemente lipsite de chemare. Școlarul era împărțit astfel între profesor — care îi preda materiile școlare și educator, care îi înmlădia sufletul potrivit intereselor organizației parașcolare pe care o reprezenta.

Aceste organizațiuni pentru educația tineretului aveau poate un rost în vremea când se făceau sforțări pentru, pregătirea națiunii în acord cu anumite interese politice. Intr'un stat organizat pe temelii naționale, cum e Statul român de azi, ele sunt însă inutile. Pentru împlinirea marilor interese ale neamului, în statul național școala rămâne singurul instrument de instrucție și educație.

Acest principiu, așezat la baza nouii legi de organizare a educației tineretului, a avut darul să învioreze dintr'o dată învățământul românesc.

Educația tineretului este lăsată integral pe seama școalei. Profesorii sunt obligați — potrivit acestei legi — să se intereseze de aproape de sufletul școlarului, să și-l apropie și să-l formeze în acord cu idealul de educație propriu Statului român, în noua lui formă.

Dar această nouă așezare a educației tineretului ne trebue privită ca o reformă. Prin ea nu' se urmărește o schimbare de direcție și de structură a învățământului, ci conformarea lui la imperioase necesități naționale.

MAJESTATEA SA REGELE MIHAI I A IMPLINIT DOUAZECI DE ANI

Majestatea Sa Regele Mihai I s'a născut la 25 Octombrie 1921, în Castelul Foișor dela Sinaia. A împlinit deci 20 de ani.

Poporul și Țara au ținut să întâmpine această aniversare cu sufletul primenit sărbătorește și cu graiul înduioșat de armonia și căldura unei iubiri nemărginite, transformând-o în însăși aniversarea pragului de bărbăție al flăcăimii române și dându-i lumină și sfințenie de simbol.

Iată, Regele a împlinit douăzeci de ani. A văzut lumina zilei între brazii Carpaților. De acolo, de pe munteneasca înălțime, copilăria Lui și-a rotit ochii și gândul spre toate zările Neamului românesc.

A crescut în mijlocul nostru, sub ochii noștri, alături de copiii poporului, învăluit de dragoste și de nădejdea tuturora. S'a jucat cu copiii noștri și împreună cu ei și-a aplecat fruntea pe cărți, și-a apăsat degetele pe condei și și-a întraripat visul de lumină.

Viața a încătușat de timpuriu gândul și grija fragedului vlăstar regal. La vârsta când ceilalți copii se bucurau de libertatea jocului, de farmecul copilăriei senine, Regele Mihai I era chemat la deprinderi mature și la îndeletniciri grele. Astfel, încheierea celor două decenii de viață îl găsește în plină maturitate, în sbuciumul marilor preocupări ale războiului și ale reîntregirii Neamului.

Providența a hărăzit ca această scumpă aniversare să-și încresteze răbojul la ceas de românească și sfântă biruință. E „darul Domnului" pentru cei aleși. E darul Cerului, așezat în chip de veșnică aureolă pe fruntea regescului Făt-Frumos al visului nostru de reîntregire și a zodiei de Țară Nouă. E aureola răsăritului de soare, ce-și revarsă peste ființa românească razele mântuirii.

Insemnăm aci admirația noastră pentru marea râvnă pe care Regele Mihai I a depus-o întru cunoașterea cât mai adâncă a poporului român și a trecutului său. A străbătut plaiurile românești, legându-și amintirea și cunoașterea de fiecare colț al Țării și de fiecare înfățișare a Neamului. A poposit ca o rudă scumpă în mijlocul țăranilor și și-a odihnit truda când într'un sat când în altul.

Destinul a încununat împărătește această râvnă. Căci Mihai I a fost ales să fie împlinitorul tuturor idealurilor voevodale ale trecutului nostru și să îmbineze pașii tuturor

Voevozilor și Domnilor Românimii. E singurul, dintre mărețele noastre figuri domnitoare, care și-a purtat mersul și menirea dela Nistru până la Bug și din Maramureș până la Severin, culegând în privire întreaga priveliște străbună, întreaga realitate a străvechei noastre moșii.

Regele Mihai I este împlinitorul pravilelor unui destin, dela pecetea împărătească a lui Traian până azi. In această înfățișare îl proslăvește acum Neamul. Sub această măreție îl va zugrăvi istoria.

E Fiul Neamului, cel care a împlinit alaltăeri douăzeci de ani. Poporul sărbătorește în El vârsta fericită a tuturor fiilor săi, cari reprezintă energia de azi și nădejdea de mâine. L-am văzut străbătând anii rând pe rând și ne-am bucurat cu fiecare izbutire a Sa. Am tresăltat de mândrie părintească în clipa când a intrat în școală, la fel cu ceilalți copii ai Neamului; am tresăltat de bucurie când trecea din clasă în clasă; a fost o sărbătoare când a intrat în oștire și a dobândit prima tresă de ofițer. Și am ridicat Ceahlău de nădejdi și de credință când a reluat pe umeri menirea unei Domnii la răspântia restriștelor românești.

A trecut hotărît și biruitor prin toate greutățile. Vârsta Regelui e în pragul tinereții. Dar Regele e matur de mult, cu sufletul încercat de toată scara sbuciumului și a grijilor, cu mintea dăltuită în stânca marilor probleme și experiențe rezolvate.

Pentru această trudă și sbuciumare, rodnicite în ogorul unei Domnii glorioase, din care ne-am întruchipat icoana viitorului, Neamul depune la picioarele Regelui toată comoara lui de jertfă, de bucurie, de credință și de nădejde. Iar poporul desrobit își unește, pe aceste plaiuri, graiul său curat cu răsunetul urării pornite din inima Neamului întreg:

Trăiască Majestatea Sa Regele Mihai I al tuturor Românilor, întru mulți fericiți și glorioși ani!

„BASARABIA"

URĂRILE FĂCUTE M. S. REGELU. ȘI M. S. REGINEI MAMĂ ELENA

Telegramele trimise de d. Mareșal Antonescu

M. S. REGELUI MIHAI I

De ziua Majestății Voastre Vă urez, Sire, ca Dumnezeu să Vă lumineze Domnia cu binecuvântarea vredniciei și neamul întreg românesc să Vă străjuiască fapta cu încredere statornică.

MAREȘAL ANTONESCU

*

M. S. REGINEI MAMA ELENA

Să trăiască Regele!

Dumnezeu să-l învrednicească Domnia, ca să ridice neamul pe culmi de drepturi și onoare, așa cum au voit eroii cari s'au jertfit pentru țară, în războiul desrobirei.

MAREȘAL ANTONESCU

Telegramele trimise de d. Prof. Mihai Antonescu

M. S. REGELUI MIHAI I

Dumnezeu să Vă ajute, Sire, ca Domnia Majestății Voastre să fie temelie de istorie întregitoare pentru neamul nostru, care Vă privește Tronul curat cu încrederea și mândria cu care își cinstește drepturile și își așteaptă dreptatea.

MIHAI A. ANTONESCU

*

M. S. REGINEI MAMA ELENA

De ziua M. S. Regelui nostru, îmi îndrept spre Majestatea Voastră urarea credincioasă ca Dumnezeu să-l ajute să reînoiască prin lupte vrednice și desrobitoare strălucirea neamului ce-L poartă.

Trăiască Dinastia!

MIHAI A. ANTONESCU

Probleme basarabene

Generația fără tinerețe

Născută în anii primei revoluții bolșevice, cu zâmbetele pruncie[i] ștrangulate de îngândurarea și groaza părinților, tânăra generație a Basarabiei a moștenit în gesturi, în priviri și în colcăitul sângelui răbdarea și umilința.

Se incendiau și pe atunci conacuri și acareturi, se suspectau prin amenințări de gloanțe oamenii muncitori și onești, se devastau pridvoare boierești și se sfărâmau icoane, se trezeau cetățeni pașnici în miez de noapte albă prin lovituri de bolovani în porți, se ridicau gospodari de-acasă și se torturau, se ridicau plăvanii din curți și se scoteau pe porți cu surâsuri atotstăpânitoare, — și numai ostașii generalilor Poetaș și Broșteanu, — providențial miracol, tot românești au fost ca și astăzi! — au reușit să institue pavăza ordinei în haosul disolvant al anului 1917.

Copilăria pruncilor de atunci a asistat la primejdiosul refugiu prin apele Nistrului ale „culacilor" moldoveni transnistrieni, a trăit senzația puternicelor drame ale prăbușirilor familiare, a resimțit urmările acțiunii de epurație în provincia candelelor fără untdelemn și n'a mai avut timp să-și trăiască tot farmecul pur al vârstei și al sfintei naivități. Prea trebuia să fie serioasă și ascultătoare.

Mai apoi a venit înțelegerea realităților grele și mari, lupta pentru existență a părinților, care mai înainte îndurasеră mărinimia latifundiarilor stăpânitori de sate. Școlarii, cu primăvara uniformei pe umeri, trebuiau să observe cumplita sforțare a celor ce le-au dat viață pentru a-i întreține, iar puțin și mai târziu, în anii studenției, atmosfera intrigantă și degradatoare a luptelor politice, i-a pregătit numai pentru deziluzii și strângeri de inimă.

Ziua de 28 Iunie 1940 i-a găsit sleiți, obosiți, îmbătrâniți, ne mai fiind în stare să realizeze herculeana dârzenie părintească și fiind o generație cu tinerețea sfărâmată, n'au mai găsit elanul necesar pentru o stăvilire a perversiunilor sovietice, suportând cu resemnare pumnul apăsător al destinului.

Desrobirea Basarabiei i-a uluit, nu fiindcă n'ar fi nutrit o speranță în realizarea ei, ci fiindcă le-a spulberat credința din leagăn că sunt sortiți să nu mai poată zâmbi, și le-a adus aminte, că tot o generație tânără ca ei moare în holdele basarabene pentru a-i aduce la viață, le-a desmorțit conștiințele valorii lor naționale și le-a strecurat în sânge entuziasmul delirant, cu care l-au primit pe Marele Voevod, astăzi Marele Rege Mihai, în vara anului 1934, când toți trandafirii basarabeni se depuseseră în jerbe calde la picioarele Celui ce avea să reîntregească România.

Când Mareșalul Antonescu, în fruntea glorioasei sale oști, a îmbrățișat la sân Basarabia, ca pe o soră furată de smei și regăsită, inima tineretului basarabean s'a simțit mișcată, căpătând certitudinea înflăcărării vârstei și îngropând toate amarele amintiri, ce-i măcinaseră tinerețea. Ar fi vrut să strige, dar lacrimile recunoștinței nu-l lăsau, ar fi vrut să cânte, dar strălucirea victoriei și răzbunării lui îi înase glasul, ar fi vrut să cadă în picioare, dar crâncena răbdare și dârzenia părintească le deschidea surâsul viitorului, ar fi vrut să moară, dar chemările marilor prefaceri, i-a dat putința regăsirii personale.

Mareșalul i-a redat nouei generații basarabene tinerețea. Ne mai amenințând-o nici un pericol, ridicându-i-se de pe suflet toate greutățile, noua generație își va retrăi tinerețea creatoare și va forma temelia nouei vieți basarabene.

Abia astăzi copiii aceștia melancolici și buni își recunosc puterile și își îmbracă platoșa binecuvântatelor prefaceri și abnegații, prin odieri de regrete, că soarta n'a vrut să le surâdă mai devreme.

Sergiu Matei Nica

ULTIMELE OPERAȚIUNI DE PE FRONTUL DE RĂSĂRIT

Știrile sosite în ultimele ore arată că pe frontul de răsărit armatele germane sunt într'o continuă înaintare, cu toată rezistența pe care o opun ariergărzile forțelor sovietice în retragere. Aceste ariergărzi constitue așa numitele unități de sacrificiu pe cari comandanții bolșevici le lasă pentru a încetini, înaintarea armatelor germane, în scopul de a câștiga timp pentru organizarea forțelor bolșevice în completă debandadă. Binețeles, aceste ariergărzi au mai întotdeauna o soartă din cele mai triste, dacă, în cazul cel mai fericit, nu se predau.

In sectorul nordic al frontului de răsărit, armatele finlandeze desfășoară acțiuni — în ciuda superiorității numerice a unităților bolșevice — dintre cele mai interesante, asigurându-și o înaintare rapidă, prizonieri și material de războiu abandonat. Lângă Petroskoje, câteva detașamente finlandeze au încercuit însemnate forțe bolșevice cari, actualmente, sunt în curs de lichidare.

Cât privește situația din Leningrad, ea este complet împotriva asediaților, deoarece în mijlocul milioanelor de civili, utilizați la munci de tranșee și forțați să lupte, pătrunde pe zi ce trece tot mai mult nemulțumirea, germenul insurecției. Semnele cari dovedesc starea de enervozitate din Leningrad sunt numeroase și concludente, cu atât mai mult, cu cât toate încercările forțelor bolșevice încercuite în Leningrad de a rupe brâul de fier care le imobilizează au dat până acum greș. Ultimul efort de acest fel s'a soldat cu un eșec extrem de sângeros.

Frontul de răsărit, însă continuă să rămână mai interesant tot în sectorul central, unde teribilele acțiuni ale armatelor germane au isbutit până în prezent să realizeze înaintări în nordul și în sudul Moscovei, formând astfel un clește ale cărui laturi se reazimă pe Kalinin și pe Kaluga. Până acum, atacurile împotriva Moscovei au avut un caracter frontal, ele fiind dirijate pe șoseaua care unește Smolenskul cu Moscova, sau paralel, obținându-se o mare spărtură în fortificațiile exterioare ale acesteia. Bombardamentele executate în ultimele zile asupra fostei capitale a Rusiei Sovietice au fost extrem de dure. Presa londoneză, în comentariile ei, arată că aceste bombardamente au întrecut cu mult bombardamentele executate asupra Londrei, lucru care va slăbi și puterea și spiritul defensiv al celor rămași — cu ordin — să oprească ocuparea Moscovei.

Referitor la atmosfera grea care se degaja din sânul conducerii bolșevice se poate spune că aceasta a ajuns la paroxism. Stalin, încă puternic, a trecut la măsuri categorice față de generalii și de mareșalii săi cari fac concurs în a pierde bătăliile. Astfel s'a anunțat chiar împușcarea mareșalului Budienny, campionul retragerii de Sud. Faptul n'a fost confirmat. Totuși, aceasta lasă să se facă unele aprecieri. Deasemenea, despre mareșalul Voroșilov, peste care a căzut un fel de tăcere, s'a anunțat că ar fi sfârșit tot la zid. Telegramele de eri aduc o nouă știre, anume că mareșalul Timoncenko ar fi fost înlocuit prin generalul Zhukov, prieten intim al lui Stalin.

Atmosfera grea care se degaje din sânul conducerii bolșevice, poarte să fie în sprijinul succesului definitiv cu care se vor încărca, în curând, armatele germane.

Sectorul sudic al frontului de răsărit înregistrează desvoltarea la maximum a operațiunilor cari îngrămădesc tot mai mult forțele bolșevice în bucla Donețului, operațiuni cari răpesc, rând pe rând, toată puterea industrială a acestei regiuni.

Răniții grav sunt transportați cu avionul la spitalele din interiorul țării

PAGINA LITERARĂ

Chişinău

Salcâmii sorb azurul cerului în lumânări,
— Bălăi evantaie sub bolţi adormite,
Noaptea vine blondă ca o duducă pe scări
Cu rochie neagră şi cosiţi despletite.

In palma oraşului meu obosit
De viaţă sfioasă ca o căţue,
Stă Timpul ucis — cu sborul sfârşit,
Doar stele coboară şi stele se sue.

Vezi buclele vieţii, — arşi zurgălăi, —
Hoţeşte trăgându-şi portiţa iubirii,
Pe firul cvartalelor ascunse în văi
Simţi mugurul aspru al regăsirii.

„Alexandru cel Bun" cu mahalaua la sân,
Işi plimbă virtutea ca pe o pană cucoanele
Aroma tăcerii se topeşte lin
Pe floarea ferestrei ce-şi strânge obloanele

Şi râde cristalul zorilor verzi,
Când roua cu plânsul alintă ţăranii,
Văd ciori pe'nfundate şi tocăe berzi,
Le'nghite căuşul de must: Buicanii,

Grădina Soborului — coroîă de-argint —
Işi varsă tămâia ca'n slavele burguri,
Trec fetele serii cu pasul de jar,
Oraş, cu cele mai roze amurguri!

Din creştetul zilei fug veştede frunţi
Spre iarba lenei moldave,
Viorile sufletului par umede punţi
Spre piscul tăcerii bolnave.

Surâsul oraşului e 'nchis în clavir,
Macul sărutului e undeva în pădure,
Sângele — turmă de draci în delir —
Aşteaptă pătrarul de lună să-l fure.

Auzi? Clopotele cheamă din cer
Semnul plecărilor grele,
Fluturii nopţii s'au încondeiat pe lăicer
Şi viforul sburdă'n inele,

Auzi? Inima lui sub pocni,
Ea a prins vremea pe-o coardă,
A'mpins-o în pânza a sute de ierni,
S'o legene 'n visuri, s'o ardă!

Sergiu Matei Nica

IN AMINTIREA LUI AL. DAVID

Toamna aceasta cu frunze castanii, resfirate de vânturi, ne aduce în faţa ochilor imaginea plină de consumări interioare a lui Al. David.

Opera bibliografică a lui Al. David va rămâne ca o efigie de neprecupeţită muncă închinată Basarabiei. El a fost acela, din mâinile căruia ţărănimea basarabeană gusta frumuseţea slovei şi gândului românesc, în paginile calde ale „Cuvântului Moldovenesc". Tot lui se datoresc cele mai serioase cercetări în domeniul publicisticei basarabene, migăloase cutreerări de sate, miraculoasa apropiere de sufletul răzăşesc şi voevodal al pământului lui Mihalcea Hâncu, sublima chezăşie a înălţimilor spirituale basarabene.

Activitatea lui era în plină desvoltare, când nenorocita moarte i-a întrerupt-o.

Al. David a iubit cu o încăpăţânată fervoare peisagiul său natal, de care a ţinut să nu se despartă, nici chiar atunci când destinul i-a oferit o măreaţă păşire, în lumea literelor bucureştene. S'a menţinut în dârzenia caracterului său lângă susurul izvoarelor natale şi a studiat cu credinţă şi un ataşament inegalabil culmile spirituale ale provinciei sale.

Ura, minciuna, falsitatea caracterelor, făţărnicia şi agramatismul îngâmfat din care cauză şi-a pus capăt zilelor.

Fiu al Lăpuşnei, întruchiparea ţăranilor săi se desvăluia în toată amploarea în articolele din „Cuvântul Moldovenesc" al d-lui L. T. Boga, iar ceasloavele strămoşeşti, pe care le descoperise pe grinzile tradiţionale ale Basarabiei, făceau parte integrantă din fiinţa lui.

A fost un intelectual distins şi sobru, luptător în concepţii şi intransigent în năzuinţi, reprezentant specific al capabilităţii şi muncii basarabene, iubitor al cuvântului răspicat şi greu dispreţuitor al tuturor tentativelor de jonglare cu sufletul transprutean.

In discuţiile pe cari le întreţinea, cu temperament şi demnitate, presăra întotdeauna o frântură din spiritul său clarvăzător şi credincios puterilor de manifestare natală.

La sfâşietoarea lui înmormântare a participat tot ce avea mai distins Chişinăul, iar în panegiricele ce s'au rostit, s'a răscolit tumultoasa lui luptă pentru ridicarea provinciei sale. Dat i-a fost, ca un an întreg de zile, mormântul său din cimitirul ortodox din Chişinău să se cufunde în pustietatea umilinţei.

Astăzi, când Basarabia surâde sub semnul noulor prefaceri, după ce a primit botezul grozavelor lupte ce s'au dat pentru desrobirea ei, chipul lui Al. David surâde, încredinţat că munca depusă de el nu se va pierde.

C. Calomfir

HORUL
(SCHIŢĂ)

Horul bisericii noastre îl făcui din oameni tare anapoda. Fiecare pare adus din altă parte de lume. Cel mai bătrân e moş Tihon. Slab şi deşirat, cântă tare şi pe nas ca un om surd, aşa cum şi este. L-a pocnit odată nevasta mai cu c'udă peste falcă de i-au plesnit căptuşelile auzului. E cel mai molâu dintre horişti. Nu se îndeasă lângă masa de colaci ca alţii, nici nu face vorbă dacă îl uită uneori când se împart rămăşiţele dela preot. E singurul care cântă numai din plăcerea de a se ruga lui Dumnezeu pentru oamenii păcătoşi. Ii e drag cântecul, după cât se pare tocmai fiindcă nu îl aude.

Cel mai clonţos e Constantin. Are glas subţire de copil. Cântă de parcă plânge şi fiecare cuvânt al lui, citit, sgârie în pieliţa creierului, neîntrerupt în acelaş loc, vrând să străpungă răbdarea celui mai blajin pravoslavnic. Constantin e un om neîerminat. A fost să fie călugăr şi nu se ştie de ce nu este. A umblat în tinereţea lui pela mânăstiri, apoi s'a întors la căsuţa în jurul căreia în fiecare an puhoaiele ploilor cară mâl, vârându-i tot mai tare temeliile în pământ. Această casă are tavanul proptit în mai multe locuri cu pari groşi, altfel de mult ar fi cuprins vatra în braţe. Pereţii din nuele împletite, cu lemnul putrezit s'au lăsat în jos, mijlocul rămânând sus pe proptească, de seamăn cămăruţele ca nişte vagoane cu tavan boltit.

Constantin e tare hrăpăreţ, pentru ceilalţi din hor. Ce apucă a intra în mâinile lui, îi capătu. Nu mai vede nimeni nimic. Şi multe babe i' dau lui mai mult, fiindcă de, a fost pela mânăstire, era gata să se facă bietul călugăraş, îi om drept, le face parte şi la ceilalţi.

Constantin îşi strânge botul de şoarece, se uită la iminei noi nouţi şi se face că nu bagă de seamă privirile încrâncenate ale tovarăşilor obijduiţi. Ba încă îi vine să se roage pentru dânşii, cu glasul lui piţigăiat de copil pipernicit:

— Iartă-i Doamne pre aceştia, fraţii tăi, fiindcă nu ştiu ce fac. Nici vorbă că ceilalţi îşi au şi ei rosturile lor.

— Macarie, al treilea horist, e mic, micuţ, de-i ajung ciubotele până la fundul pantalonilor. Are acasă o droaie de copii. Vre-o opt şi toţi seamănă unul cu altul, parcă ar fi dela fabrică tipăriţi după numere; toţi bălăiori, cu păr b'lai, ca nişte păpuşi din carne de om. Macarie are un picior mai scurt. Schioapătă prin biserică, bocănind cu piciorul beteag de trezeşte babele amorţite de fumul de tămâie şi de ceară. Cântă mai frumos ca ceilalţi dar greşeşte deşi oridecâteori vre-o femeie aduce colacii, ori tava cu colivie presurată cu confeturi colorate. Atunci îi sticlesc pe apucate, boţind foile unsuroase ale cărţii de rugăciune.

Cel mai bun horist e Coliţă Chiorul. Acesta n'are nici douăzeci de ani. Mamă-sa l-a prins din flori cât e slugărit la un boer şi numai Dumnezeu ştie de ce copilul s'o fi născut chior. Ca să citească întoarce capul pe o dungă, aşa cum ciuguleşte curcanul grăunţele. L'au însurat tare devreme. Nici n'avea şaptesprezece ani. Se ceartă des cu nevasta, care din „chior" nu-l mai scoate. Il bleisnie la lucru, îl prosi la orice,

afară de slujba dela biserică, unde a deprins totul de mititel.

Cântă minunat. Chiar şi mitropolitul rătăcit odată pe la biserica noastră, a rămas mirat de glasul lui şi i-a dăruit un pol, un galben coclit cum sunt polii de astăzi.

Coliţă Chiorul e cel mai nemulţumit pe Constantin. Mi-a spus de mai multe ori că ar vrea să-i vorbească preotului despre nedreptatea aceasta:

— Auzi, să ia el tot. Noi degeaba ne spargem gâtul? Dăunăzi, atâta am cântat, că a trebuit să-mi ung ţâţele din cerul gurii cu tot soiul de fierturi şi tot nu mi-am desmorţit ca oameni. Nu de alta, nu mi-ar fi ciudă că apucă el tot ce ni se cade la toţi, dar îi păcat că-i biserică. Dacă şi acolo se mai întâmplă asemenea nedreptăţi, apoi...

Oridecâteori, vine cu mâna goală, Coliţa are bătaie de cap cu femeia, pe care o aud strigând mai să-l asvârle peste gard:

— De altceva nu eşti bun, numai de scârţâitul la urechea babelor care-i cumpără ciubota cu creţ lui Constantin, spânul.

Coliţă Chiorul iese cu chipul fără barbă şi mustăţi al lui Constantin la poartă, se aşeză pe lăpşanul ridicat din glod întărit şi se jăluia sieşi:

— Dacă nici la biserică nu e dreptate, apoi atunci unde mai e?

A doua zi păşesc la ruga pentru ploaie toţi patru horiştii în urma preotului, cântând fiecare pe un glas:

— Doamne miluieşte.

Şi moş Tihon n'aude ce cântă, Macarie strivoşte sub piciorul cel mai scurt firul vorbelor, Coliţă Chiorul nu vede ce cântă, numai Constantin Spânul, crede că s'ar putea totuşi să aibă şi el glas ca toţi oamenii şi ţipă de străpunge urechile vecinilor.

— Doamne miluieşte.

Sabin Velican

(din vol. manuscris „Savan")

MĂRIA SA CRITICUL

Il poţi vedea, oricând, la Café-ul de pe Calea Victoriei, în mijlocul unor entuziaşti admiratori, cu burta satisfăcută şi plină, radiind în dreapta şi stânga un aer de gravitate şi superioritate excepţională. E Măria Sa Criticul, legendar personagiu, condeiul valorificator al operei de artă, al literaturii, cu alte cuvinte. Prosternaţi-vă! Cântaţi-i din surle de argint, gloria, voi muritorilor, voi pigmeilor, care nu ştiţi să răsplătiţi, omeneşte, strădania, munca lui zilnică, titanicile sbateri puse numai în slujba ţării şi a Neamului.

Ce staţi? Prosternaţi-vă! Repede! Vă cunosc gândurile şi vă înţeleg păsurile inimii. Sunt subiectivi, îmi spuneţi? Nu-i nimic. Subiectivismul e o calitate, un dar fără pereche. N'ar fi o trădare, o impertinenţă din partea ta, să-ţi înjoseşti prietenii, să-i „critici", fie ei chiar cât de neînsemnaţi? Mai are vreun rost, atunci, prietenia, această sacră legătură între două fiinţe, care înnobilează sufletul şi apropie pe om de Divinitate? Lăudându-ţi prietenul scriitor, îi cimentezi încrederea în puterile sale latente, îi dai posibilitatea să creeze. Il ţii într'o stare de permanentă fericire, absolut utilă celor cu care, mâine, ne vom mândri şi ne vom ridica prestigiul. Deoarece trebue să râvnim, — oricum trebue, — ascensiunea pe culmile eternităţii!

Românul s'a născut poet. Uitaraţi? Măria Sa Criticul, atoateştiutor, ţine seama de acest dicton proverbial. Grozav de mult ţine. Mai ales când vine vorba de bunul său prieten de copilărie (posesor al câtorva manuscrise „extraordinare"), sau de frumoasa domnişoară (poetă şi ea!), în anturajul căreia s'a distrat, vara trecută, la băi, de minune. E un exces de corectitudine faţă de persoanele care te-au iubit, lauda ta, şi te-au învăluit în aburii bunătăţii lor. Da. Un exces de corectitudine şi o dovadă de bun simţ. N'aveţi decât să strâmbaţi din nas, cititorilor. Nu ştiţi prea multe, ca să vă amestecaţi în asemenea chestiuni grele, ce privesc pe oamenii de ştiinţă şi uriaşă cultură. Mă iertaţi de reproş, dar aşa este...

Să trecem, acum, mai departe. Critica nu decade. Zădarnic îmi asurziţi urechile cu constatările d-voastră. Cum să decadă? Nu vedeţi ce mulţi critici avem? Urmăriţi revistele. Toate. Citiţi cu atenţie, cronicile literare. O, ele-s quintesenţa geniului lor, a bogăţiei intelectului lor! Ele, cronicile literare şi ei, criticii făurari de slovă înaltă, ne îndrituesc a crede în viitorul de aur al României. Că domneşte egoismul şi pofta banilor, în rândurile criticilor, că sunt din cale-afară de superficiali, că-s lipsiţi de imparţialitate, — vă plângeţi? Vom răspunde la obiecţiunile de mai sus ca să vă lămuresc. Cine, în definitiv, nu este egoist, în vremurile de astăzi, când criza te aduce la sapă de lemn şi când te trezeşti, la un moment dat, cu buzunarele goale? Ce, mă rog, în faţa unei mişoare, se dă înapoi? Uneori eşti nevoit să glorifici pe cineva, căci te plăteşte. (Coroana din cap nu-ţi cade pentru 2-3 cuvinte exagerate!) Alteori eşti silit să-l terfeleşti, să-l împroşti cu noroiu, fiindcă e obraznic şi nu ţine cont de amabilitatea ta. Ce să faci? Vremuri de criză...

Şi-apoi, superficilitatea! Nu trăim în veacul XX-lea, în veacul superficialităţii? Mă mir că vă legaţi de atâtea chiţibuşuri neserioase. Exact acelaş lucru se întâmplă şi cu pretinsa d-voastră lipsă de imparţialitate la critici. Poftim! Parcă n'au făcut, toţi criticii mari, greşeli, dispreţuind opere de reală valoare? Mă gândesc la Sainte-Beuve, care a căutat să întunece faima lui Musset şi Balzac; la Emil Faguet cade l-a urît de moarte pe romancierul Zola; la Anatole France, care scria despre ultimul: „Opera sa e rea şi el este dintre acei nenorociţi, despre care se poate zice că mai bine nu s'ar fi născut". Nu, cumva, aţi dori ca Măria Sa Criticul nostru să precedeze altfel decât iluştrii confraţi de peste hotare? Sunt nostime gândurile care vă pasc, dela o bucată de vreme şi n'ar strica să vă descotorosiţi de plaga lor nesuferită.

Măria Sa Criticul ştie, prea bine, ce misiune are, ce brazdă nouă trebue să răstoarne pe ogorul literelor româneşti. Cinste lui! Şi să nu vă prindă mirarea, dacă într'o bună zi, veţi găsi tipărit cu litere de aur, mascate, — în „Istoria literaturii", pe care în ascuns o pregăteşte, — şi numele meu, urmat de laudele cuvenite. Vorba ceia: După faptă şi răsplată!

Sergiu Grosu

Frumoşii, anii mei basarabeni...

Viaţa, ca un chiot din podgorii,
Privighetori, în frunza crud'a verii
Şi aurul din cearcănul pus serii
Iţi umezesc şi-acuma ochişorii...

Plutim prin anii dulci, basarabeni,
Miresmele de stepă ne-ameţesc...
E limpede tot traiul câmpenesc
Şi luna aşternută prin poeni.

Pe-aici mi-am pârguit, în febră, vis...
Cu freamătul şi fructele de soi
De mă tot trage dorul înapoi
Precum o apă-şi trage'n fund ucis...

Mă tot visez pe drum, spre Pogribeni
Şi codrii mi se sbuciumă în piept.
Din sanctuar toţi anii mi-i deştept,
Frumoşii, anii mei basarabeni...

Octav Sargeţiu

CINCINAT PAVELESCU ŞI BASARABIA

Cincinat Pavelescu nu a fost basarabean, dar a trăit la Chişinău ca magistrat, imediat după unirea din 1918. Pentru faima lui de truver incorigibil provincia aceasta a fost redusă în concepţia sa despre românii basarabeni, la limitele metropolii ei îmbolnăvite de misticism slav aproape mesianic, clădită greoiu ca o basilică de blocuri ursuze şi rigide. Uriaşă şi tăcută ca o împrăştiere de duhuri, de fantome în declin, lui Cincinat nu-i pria. Deprins cu altfel de viaţă, idolul şi eroul d'urn al saloanelor literare de peste Prut, la Chişinău, Cincinat nu s'a putut bucura de toată faima lui din România de înainte de unire. Sentimental până la idealizare, răsfăţat de femei, invidiat de prieteni pentru delicateţea şi causticitatea din acelaş timp a spiritului său, căruia îi mai adăuga întotdeauna o aparenţă de cinism, duios ca orice romantic. Cincinat a nimerit la Chişinău aproape bătrân, blazat şi fireşte neînţeles. Stăpânit de o divagantă timiditate, părea mai repede o umbră încarnată a unui cântec de demult. O romanţă, poate, care se încăpăţâna să nu moară. Să nu se uite.

Trimiterea lui în inima Basarabiei, în locul Capitalei pe care a dorit-o ca pe un Ierusalim făgăduit, era egală cu o exilare neînţeleasă şi nedreaptă împotriva căreia a încercat zadarnic să se lupte. Prietenii care l-au cunoscut găsesc în destinul delicatului trubadur o ciudată asemănare, nu însă totdeauna verosimilă, cu aceea a genialului poet Alexandru Puşkin. Dar, dacă Puşkin a dorit Petersburgul cu tot atâta râvnă şi stăruinţă cu câtă nerăbdare Cincinat a aşteptat Capitala, Bucureştii aceştia noroşi şi plini de vapori de benzină şi unde totuşi nu a reuşit să pătrundă niciodată, pentru a nu hazarda prea mult asemănarea, găsesc că ea constă cel mult încă în felul lor comun de a zeflemisi. In scânteetoarea-i vervă care-i caracterizează pe amândoi. Ca valoare poetică şi în ceeace priveşte realizările şi unuia şi a celuilalt, timpul şi opera nu ma îngădue nici un el de altă asemănare. Motivele şi mediul de inspiraţie fiind cu totul diferite, talentul având a cunoaşte şi el însemnate deosebiri de limită, între romanticul poet român şi cel rus nici o altă îngăduinţă nu ne admite a găsi temeiuri de îndreptăţită potrivire.

De vremea exilului lui Puşchin la Chişinău se leagă aceaşi tinereţe valabilă şi neastâmpărată de pretutindeni. Dornic să cunoască şi să ştie, poetul rus a dus o viaţă din plin. A trăit-o cu toate febrele sângelui său grăbit, lucru care nu a putut să se întâmple cu Cincinat. In societatea dela Chişinău, după războiul mondial, a stăruit încă multă foarte multă vreme un cosmopolitism de neînlăturat. O babilonie restantă şi tacită a vechii societăţi ruseşti, unde limba rusă era atât de frecventă ca şi limba franceză, armeană, idişul şi altele. Chiar azi, după ce a trecut ultimul şi cel mai distrugător val de vandalism sovietic, lucrurile acestea încă ma stărue în unele case de pensionari şi intelectuali români, rusificaţi numai în răstimpul celor 22 de ani de stăpânire românească. Profesori şi funcţionari, pentru a fi pe placul unei anumite burghezii orăşeneşti, promotori ai graiului românesc în instituţiile pe care le slujeau, acasă au deprins să vorbească ruseşte. Acelaş lucru au îngăduit şi copiilor lor, tovarăşii de joc a copiilor marilor epave din vechea aristocraţie rusească.

Din această pricină azi, când istoria pretinde că se află într'un stadiu cu totul nou, mai e o clară divirgenţă de rămăşiţe ruseşti care şi-a însuşit un obiceiu puţin sănătos pentru vremurile prin care trecem. N'a fost însă numai atât. Reziduurile acestei societăţi ruseşti de pe vremea lui Cincinat i se adăogase parvenitismul şi democraţia, o formă socială fără prea multă vigoare, o modă am putea spune cu care cea dintâi parvenirea s'a contopit, creind un amestec atât de ciudat încât pe poetul romantic, deprins să trăiască în altă atmosferă, îl exaspera deabinelea. Totuşi de vremea aceasta dela Chişinău şi încă de caldele lui efluvii romantice care mai stăruiau uneori cu toată bătrâneţea ce începuse să-i dea ghes, se leagă manuscrisul volumului de poezii scris în 1923 şi intitulat *„Maison Sinadino"*.

In casa primarului municipiului de atunci, Pantelimon Sinadino, Cincinat îşi reînviase pentru scurt timp faima lui de causeur jovial şi exuberant. Acolo a cunoscut-o pe fiica acestuia Alexandrina, căreia i-a închinat şi care de altfel a şi inspirat volumul, aproape în întregime franţuzeşte. Fără să fie o corespondenţă de fapte şi de inspiraţie idilică cu a poetului acelor elegii de la Marienburg, e totuşi o ciudată asemănare. Amândoi erau bătrâni şi amândoi aşteptau altceva dela viaţă. Poate că Cincinat Pavelescu a avut în *„Maison Sinadino"* mai repede o pornire de spovedanie, pe care din timiditatea totdeauna ascunsă, a încercat să filozofeze sub forma aceasta, mai uşoară. Numai şi numai pentru a nu destăinui prea mult din ceea ce aparţinea exclusivismului. Pentru că în poezia lui *„Pe albumul unei basarabence"* poetul mărturiseşte cu toată reţinerea, durerea care-l roade cu o veche şi neîndurătoare rancună.

„Dacă întâlneşti în zorii tinereţii
Vre un poet, nu-l crede supraom.
Ci aseamănă-l mai repede c'un pom
Ce-şi risipeşte 'n vânturi floarea vieţii

Şi în *„Aşa cântă greerul"*:

Sunt multe cântece străvechi,
Eu cânt încet, timid şi greu,
Pe mine nu m'ascultă noaptea
Decât copiii şi nebunii;

Iar monotona-mi serenadă
In loc să se adreseze lunii...
Coboară în taină spre pământul
Care pricepe ce cânt eu!

Cincinat nu a îndrăgit niciodată Chişinăul. Pentru el lumea slavă, care mai stăruia acolo după războiu, avea ceva ciudat. Ii recunoştea o anumită etică, dar şi imense slăbiciuni. Cităm dintr'un crâmpei de discuţie a acestuia amintită de Cezar Stoica: *„Dacă falşii profeţi ai comunismului l-au cucerit, s'au servit drept arme tocmai de calităţile lui înăscute"*.

Pentru lumea de acolo, Cincinat era un clown de talent şi atât. Trubadurul îşi dădea seama de acest lucru şi-l durea.

Intr'o zi a reuşit să se mute, dar nu la Bucureşti ci la Braşov. Altă durere.

Cu două săptămâni înainte de moartea care s'a întâmplat la 30 Noembrie 1934, scrie d. Petru Manoliu, Cincinat răsfoia o biblie mare şi grea, legată în piele. Când s'a apropiat de el un prieten mângâindu-i conturul, poetul a soptit:

— *„Mă apropii de ora când cartea aceasta va fi adevărată"!*

Neculai V. Coban

VIAȚA BASARABIEI

Primele transporturi de alimente din Basarabia spre Capitala Țării

In zilele de Joi și Vineri au plecat spre București primele transporturi de produse alimentare din provincia noastră.

Toate transporturile sunt efectuate cu camioanele, conform dispozițiunilor autorităților militare.

Prin aceste transporturi, piața Capitalei Țării va fi suficient aprovizionată cu articole de mare consum.

Cum se va face ordonanțarea salariilor funcționarilor din Basarabia

Directoratul Finanțelor din Guvernământul Basarabiei a dispus ca pe viitor, ordonanțarea salariilor funcționarilor din această provincie să se facă la următoarele date, întrucât salariile pe luna Octombrie au fost subscrise de aceștia la Imprumutul Reîntregirii:

Salariile pe luna Noembrie se vor achita la 25 Octombrie; pe luna Decembrie, la 28 Noembrie; pe luna Ianuarie 1942, la 20 Decembrie 1941; pe luna Februarie, la 25 Ianuarie; pe luna Martie, la 1 Martie; pe luna Aprilie, la 3 Aprilie; pe luna Mai, la 10 Mai, iar începând cu luna Iulie 1942, salariile se vor plăti normal, adică la fiecare 20 ale lunii.

Verificarea situației funcționarilor fiscali din Chișinău

Comisiunea pentru verificarea situației funcționarilor fiscali din Chișinău rămași sub ocupație bolșevică, a verificat cazul a 160 funcționari, dintre cari: 120 persoane au obținut aviz favorabil, 3 au fost respinse, iar pentru alți 37 funcționari, s'au retrimis dosarele lor autorităților în drept pentru complectarea cercetărilor.

NOUL ADMINISTRATOR FINANCIAR AL JUD. LĂPUȘNA

Zilele acestea, d. Ion Damaschin a fost numit în postul de administrator financiar principal al județului Lăpușna, în locul d-lui P. Păunescu.

Noul titular al administrației financiare și-a luat postul în primire.

10% din pensionarii Chișinăului nu vor mai primi pensie

Organele Siguranței locale de sub conducerea d-lui dr. Traian Andreescu, procedând la verificarea situației pensionarilor rămași în Chișinău sub ocupație bolșevică, au stabilit că 90 dintre ei a avut o atitudine demnă pentru cauza națională românească.

Zece la sută dintre aceștia, au uitat că au mâncat pâinea dela Statul Român și s'au comportat într'o vădită atitudine antiromânească.

In consecință, aceștia nu vor mai primi pensie din partea Statului nostru.

Reconstituirea actelor de stare civilă la Chișinău

Potrivit unei deciziuni a conducerii Primăriei Municipiului Chișinău, toate actele de stare civilă încheiate sub stăpânirea bolșevică pentru locuitorii din Chișinău până la data de 1 Ianuarie 1941, sunt și rămân valabile.

Actele produse după această dată, sunt și ele valabile, însă urmează să fie reconstituite, întrucât arhiva stării civile de după 1 Ianuarie 1941, a fost complect nimicită de hoardele bolșevice.

CÂȚI LOCUITORI ARE ASTĂZI CHIȘINĂUL

După datele recensământului efectuat zilele acestea, capitala Basarabiei are un număr de aproximativ 38.000 locuitori. In acest număr nu intră și populația flotantă.

Dacă ținem seama că la 28 Iunie 1940 în Chișinău erau aproape 120.000 locuitori, n'a mai rămas în oraș nici a treia parte din populația existentă la data răpirii Basarabiei. Și dacă raportăm această cifră la numărul de aproape 500.000 locuitori câți erau sub bolșevici, ne dăm seama de numărul extrem de mare al deportaților, asasinaților, precum și al evreilor și agenților comuniști plecați odată cu retragerea hoardelor roșii din Basarabia.

Redeschiderea Agenției „Wagons - Lits" la Chișinău

Se aduce la cunoștința onoratului public din localitate că s'a redeschis Agenția „Wagons-Lits" la Chișinău, având sediul în str. Mihai Viteazul No. 42.

Ruinile bazarului cosmopolit

Piața roșie a Chișinăului, - locul unde au murit 3000 de „tovarăși"

Ceainăriile cu apași și acordeoane... Incrucișări de limbi și de cuțite. Bombardamentul fatal din noaptea de Sf. Petru. „Basarabia nouă" intrată sub pământ

III

Intram sub aripele blonde ale salcâmilor din fața „castelului" lui Solomon Șur, subvenționarul propagandei Kominternului, cu cei doi pereți nordici prăbușiți peste o gheretă sărmană a unui cismar. In casa aceasta, cu 14 apartamente s'au pus la cale multe acțiuni subversive și aici a fost adăpostită Ana Paucker, pe vremea cât a stat în Chișinău și a pus la cale tristă zi de 1 Mai a anului 1936. De aci plecau fondurile destinate a subvenționa răscoalele dela Tatar-Bunar, glorificate peste un an de „Basarabia roșie", organul jidovesc dela Odesa.

Frontoanele casei se prăbușiseră de astă dată peste saci de nisip, aduși parcă spre o deosebită apărare a acestui local în cantități enorme, care înghițeau toate ventilatoarele pivnițelor ascunzătoare — după cum se spunea pe vremea strălucirei — a multor aparate de transmisiune clandestine și a unei tipografii, din care curgeau manifeste pline de îndemnuri la rebeliune.

Alături, o cucuvae se instalase pe coșul dărâmat al locuinței fostului „mare și tare" al Primăriei Municipiului Chișinău Boruh Averbuh, avocat de profesiune legală și sforar al tuturor intereselor cetățenești, a cărui fiică fugise la Cernăuți după Iosef Schmidt, cântărețul guturaj al ghettourilor răsăritene.

Venea apoi raionul ceainăriilor jidovești. Pârjolul flăcărilor le abandonase toți cotileții îmbătrâniți, ce le dădură puterea pereților măcinați de timp și care acum apăreau vopsiți cu mustățile furioase ale limbilor de foc. Ceinăria „Urs", unde întâlniai la aburul paharului cu esență chinezească, cele mai variate tipuri de oameni, dela apașii cu costume dărăpănate și largi până la codaștele de hoteluri, toți discutând în zece limbi, nedreptățile, bucuriile și iubirile lor, se prăbușise ca un bulgăre de țărână în poala largă a „Noului Bazar".

CEAINĂRIILE CU APAȘI ȘI ACORDEOANE...

Ceainăria „Ermitaj", — unde sunau acordeoanele până dincolo de miezul nopții, ca niște suspine prelungi de nimfă decăzută și alungată din împărăția limpezimilor marine, și unde „Pescuitorul de Perle" al luiSchrang, ghemuia bătăile de inimi ale tuturor fetelor pierdute, — sta astăzi cu buza descompusă a unui perete în borangicul de argint al lunii. Aici obișnuia dansatoarea proletariatului Harmita, cea care „procura clipe de adevărată delectație" — cum scria afișul de pe geam, — să-și zăngănească alămurile și brățarele exotice, procurate în tolciocul acestui oraș centenar și tot aici veneau pe ascuns și domni din înalta societate, să savureze rotocolul plastic al piciorușului ei de catifea, sbaterea provocatoare a sânilor închiși în clape de brocard lucitor, tremurul imperceptibil al solduriior rotunde, pe care-l aplaudau cu frenezie golanii, — dansul ei multicolor, pasional și exotic, în murmurul sfâșietor de trist a două acordeoane ruginite. Se bea foarte mult ceai în acest „Ermitaj" al tuturor întâlnirilor și se săvârșeau multe păcate.

Zarzavagiii pieții, negustoresele de fructe, brânzarii, vânzătorii de pește și de raci, covrigarii, comercinții ambulanți de mărunțișuri murdare, — toată piața, c'un cuvânt în ceainăria lui Șrul Colfman își ucideau serile lungi de iarnă, transportând în priviri obosite zumzetul viu al acordului și pirueta consumantă a dansatoarei Harmita.

Pentru un cuvânt cu rezonanța prea tare, pentru un gest ironic scăpat involuntar din degetele unui comesean, pentru o privire mai insistentă asupra „fetei" cuiva, pentru un dans cu „proprietatea sensibilă" a cuiva, se încrucișau cuțite scoase din carâmburile cizmelor sau din centura lată a apașilor periflci, se întrerupea muzica, se înălțau în liniștea nopții rafale de sbierăte și văicăreli și nu rare ori se întâmpla, ca a doua zi să se mai înregistreze un nou cadavru la morgă. Asasinul nu fugea de pedeapsă.

Se preda, suferea toată ironia procesului, la care participau toate fețele mahalalei, în pline desbateri rudele mortului cereau iertare pentru criminal și'n sunetele triste ale acordeoanelor ruginite, în aceiași seară, stropeau cu lacrimi plecarea nefericitului cavaler la ocnă. O viață specială, necunoscută „lumii bune" din casele cu abajururi și simfonii radiofonice, se consuma aici în pereții aceștia, peste care se plimbaseră sute de generații de muște și cu tot aprobil și paza pe care i-o acordau semenii de pe „Alexandru cel Bun", lumea aceasta interlopă prezenta uneori eforturi de mare înălțare morală și de iubire nemăsurată.

De astăzi înainte nu vor mai cânta acordeoanele...

Bombardamentul fatal din noaptea Sf. Petru

In piață am putut vedea în lumina lunii șase gropi mari de bombă aviatică. Trei chiar în mijlocul pieții, două în partea străzii principale, iar una în magaziile de pește. Gropile aveau o adâncime de 3 metri pe o circonferință de 5 metri și ridicaseră gresia pavajului până'n geamurile întunecatului „Hotel America", reședința Venerei Meretrix, turtind sub presiunea sborului lor și cu sgomotul exploziei toate gheretele zarzavagiilor și brânzarilor de prin jur.

Aceste bombe trebue să fi atins și oameni. Presupunerea era s'o confirme chiar îndată, o femeie îmbrăcată sumar, ce-și aducea în mână căldarea cu apă dobândită din cine știe ce curte.

— Când a bombardat aviația Chișinăul?

— In ziua de Sân-Petru — îmi răspunse într'o românească acceptabilă, învăluindu-mă cu priviri bucuroase și dispusă a-mi da și alte lămuriri. — Era pe la 6 seara, când au venit vreo douăzeci de avioane, dincolo dinspre Bălți, s'au rotit mult deasupra orașului, căutând, după cât se părea, ce să bombardeze.

— De ce s'au oprit tocmai asupra pieții?

— Stați, să vedeți. In piață, în momentul acela, era o mare adunare cetățenească. Tovarășul Grencicov, dela Sovietul orașului, convocase populația, pentru a o învăța cum să se apere de bombardamentul avioanelor fasciste. Erau peste 3000 de oameni, în majoritate evrei, care-și lăsaseră magazinele deschise și ascultau învățăturile leutenantului Grencicov. Unul din avioane s'a rotit mult deasupra pieții, băgase de seamă mulțimea, căreia oliterul îi dăduse ordin să nu miște din loc, susținând că astfel nu se vede din „samaliot", apoi se coborî până aproape de acoperișul caselor și aruncă manifeste.

— Dar bombele când le-a aruncat?

— Stați să vedeți. S'a întors a doua oară și vai, Doamne, ce grozăvie, a lăsat două bombe chiar în mijlocul mulțimii. Alt avion din urmă mai lăsă una în colțul străzii Al. Sturza. Lumea înghețase, cei mai mulți au murit numai de frică.

— Bine, dar nu aveați adăposturi, beciuri?

— Nu aveam. Abia atunci se gândeau să le facă. Și cum toți cei ce se mai putuseră ține pe picioare năvăleau încoace spre strada Tighinei, — Voroșilovscaia — cum i se spunea de către ruși, alt avion mai trânti două bombe peste magaziile acestea cu pește. Atunci s'a aprins și „Hotelul America". Toate „buticile" pieții s'au prăbușit precum vedeți și pe întinsul bazarului zăceau numai oamenii morți. După acest bombardament a intrat groaza în toți chișinăuenii. Trei zile au strâns morții din piață și cei mai mulți erau evrei. Se ridica un bocet aici la margină, unde se urcau cadavrele în mașină, de se auzea în capătul celălalt al orașului.

— Dar bolșevicii n'au început să fugă după asta?

— Nu, ei ne-au dat ordine să ne aducem nisip și apă și să ne săpăm șanțuri în curți. Evreii nu dormeau întreaga noapte, stând pe marginea șanțurilor și încurajându-se unii pe alții — și femeia își luă căldarea între degetele obosite și se cobor la vale, pe strada Voroșilovscaia, încoo spre șesul Băcului.

„Basarabia nouă" intrată sub pământ

Martor și victimă a acestui bombardament prin surprindere a fost hanul „Basarabia nouă", un fel de chichineață, cu intrare boltită și cu o murdărie absolut averească. Majoritatea țărănimei aici și deschidea baierele traistelor, scoteau pita cafenie și frunza de varză cu brânză proaspătă și zăroasă, tot aici se dejugau plăvanii și se încheiau târguelile dintre negustori și țărani.

Oricând ai fi putut vedea în poarta gangului de intrare în „Basarabia nouă" câte-o fată mare cu șalinca trasă peste urechi și înodată la spate, cu un biciu rudimentar în mână, așteptându-și părinții să vină din oraș și petrecându-și vremea urmărind cu ochii pe toți trecătorii străzii. Era atâta naivitate sănătoasă în privirile ei și atâta curiozitate la orice vorbă, încât era imposibil să nu-i recunoști cea dintâi sosire la oraș.

Alteori, în gangul „Basarabiei nouă", apărea câte un copilaș cu cizmulițe pline de glod, ronțăind semințe între dinți și mutându-și greutatea corpului când pe un picior, când pe altul.

Gangul de astădată se prăbușise în stradă, improvizația de iesle pentru cai din curte apărea în întunerecul nopții ca inexistentă, măcinată de flăcări, iar din etajul de deasupra, cărămizile amenințau să cadă.

Lumina verde a lunii se aplica pe toate aceste rememorative ruine ca o fașă albă peste o rană greu suportabilă, din care izbucnește sângele în fiecare minut.

S. M. N.

(VA URMA: Perspectiva Catedralei Chișinăului — culmea disperirii jidovești).

DECLARAȚIE

Subsemnatul Vladimir Accibaș din Chișinău, suburbia Melestiu, strada 104, casa No. 52, în calitate de tată legitim al minorului Victor Accibaș, născut la data de 2 Mai 1921, fac declarație în conformitate cu dispozițiunile art. 422 cod civil pentru emanciparea fiului meu și că-l autoriz, în conformitate cu dispozițiunile art. 10 cod. comercial, să exercite comerțul de măcelărie și zarzavat în Chișinău, strada Alexandru Coțruță, No. 15/17.

Dată la Chișinău azi 21 Octombrie 1941.

Redactor și martor pentru identitate.

Avocat (ss) **Izvoranu**

Urmează autentificarea Tribunalului Lăpușna sub Nr. 84 din 21 Octombrie 1941.

ROMANIA
GREFA TRIBUNALULUI LĂPUȘNA

Prezenta copie fiind conformă cu originalul înscris în registrul pentru emancipați sub Nr. 1/94 se legalizează de noi.

Grefier (Indescifrabil)
(timbre)

(ss) **Vl. Accibaș** — No. 1945 Octombrie 22 1941.

INVENTARIEREA UNOR BUNURI MOBILE ȘI IMOBILE DIN BASARABIA

D. general C. Voiculescu, împuternicitul d-lui Mareșal Ion Antonescu, Conducătorul Statului, pentru administrarea și conducerea Basarabiei, a elaborat o ordonanță prin care a dispus următoarele:

Toate averile aparținând evreilor, colectivităților, societăților și grupărilor înființate pe teritoriul Basarabiei după data de 28 Iunie 1940, ale persoanelor juridice evreești, ale absentiștilor și ale germanilor repatriați sau plecați din această provincie, să fie inventariate de către Stat.

In consecință, toți locuitorii Basarabiei capi de familie sau acei cari dețin bunuri din categoria de față, indiferent de sex sau poziție socială, sunt obligați ca în termen de 5 zile începând dela 25 Octombrie a. c., să depună la primăria domiciliului lor câte o declarație amănunțită, cuprinzând toate bunurile și obiectele mobile, ca: mobilier, materiale de orice natură, haine, încălțăminte, lenjerie, veselă, instrumente și unelte de orice fel, precum și bunurile mobile deținute fără documente de proprietatea și cari provin dintre bunurile părăsite la 28 Iunie 1940 sau la retragerea trupelor bolșevice în Iulie, a. c.

Nedeclararea sau dosirea acestora constituind crima de furt a bunurilor Statului se va pedepsi cu moartea și confiscarea averii. Aceiași pedeapsă se va aplica și acelora cari, luând în posesiune proprietatea sau exploatarea în orice mod a bunurilor Statului, mobile sau imobile, industriale, comerciale sau agricole, vor face să le rămână acestea pe seama lor.

Pensionarii din Chișinău cari au drept la pensie

In alt loc al ziarului nostru am publicat că 10 la sută din totalul pensionarilor din Chișinău au fost șterși dela drepturile de a li se plăti pensii. Cu începere de azi publicăm lista cu numele pensionarilor din Chișinău cari își vor primi pensiile dela Statul Român.

Gangan Nicolaie, Dima Olga, Hadji-Coli Nicolai, Dancoglo Dumitru, Comiceanu Alexei, Cojucaru Vasile, Zabalotnâi Ion, Braga Theodor, Berova Eufrosinia, Storciac Petre, Casianov Elizabeta, Nastasie Anna, Coșuțchi Elena, Sutcovschi Antonina, Vlahov Trifan, Chicu Alexandru, Litinschi Eustinia, Spatarenco Matei, Casiano Nadejda, Antonovschi Serghei, Babcenco Vasile, Muscalenco Maria, Cosciug Maria, Mironova Natalia, Diacov Victor, Dicicova Maria, Belinschi Lidia, Hamițcaia Olimpiada, Constantinov Maria, Bulaț Ludmila, Dencenco Antonina, Borisov Ludmila, Buțuc Olimpiada, Baschevici Iacob Cazacenco-Veverița Alexandru, Bojezatu Melania, Cupcea Leonid, Andreev Maria, Ciricov Gheorghe, Boldoceanu Liubovi, Alvaz Marc, Biurucov Theodor, Chejan Felicia, Calmahui Anna, Dobris Justin, Burcov Natalia, Vivol Feocla Doca Eugenia, Crasovschi Maria, Belibenco Ștefan, Burlan Achilina, Corobceanu Domnica, Cupcea Gheorghe, Badeanschi Maria, Burcoschi Anna, Bojs Anna, Balabuha Olga, Ivanovschi Anastasia, Baschevici Zinaida, Dumbravă Maria, Boberneagă Gheorghe, Cudrișova Agripina, Balanescu Zinaida, Barabaș Teodosie, Buhărescu Anna, Costagrizov Alexandru, Cojuharjova Maria, Carpi Eleonora, Velcov Artenie, Bondar Parfenie Cijevschi Victoria, Borhudarov Carapet, Cetac Olimpiada, Buracevschi Ecaterina, Veligraschi Olimpiada, Boico Eudochia, Foltușanschi Melentina Bogos Theodor, Calinciuc Ecaterina, Cerciuc Afanasie, Andronovici Eugenia, Garubarenco Pavel, Iscenco Anna, Grițan Maria, Barbaroșie Ecaterina, Baldan Eufimia, Codreanu Alexandra, Crainicov Vasile, Djepco Alexandra, Curtova Anna, Plămădeală Theodor, Catanchin Maria, Luchia Anna, Bereznova Adamasciuc Z., Beliza Dumitru, Palii Vera, Ghiton Anna, Vizir Parascovia, Grigorciuc Stanislav, Tarnarutchi, Edochia Albert Nicolai, Carapaci Maria, Paigunov Serghei, Stanevici Theodor, Belinschi Parascovia, Busuioc Feodora, Moneischi Olga, Panagbici Alexandra, Crânpața Ion, Ianovschi Roman, Dobrogenco Eadviga, Malec Maxim, Brânzaniuc Gheorghe, Cartavin Ion, Eșanu Daria, Burdujan Elena, Varvara Ecaterina, Chiose Elena, Ahincov Alexandru, Boinariu Feodor, Catar Sofia, Moiseev Xenia, Crasting Elena, Erjicovschi E. Arionescu Maria, Comarov Profirie, Roșca Frosia Ciobanu, Cadnicov Maria, Dumbroschi Maria, Aneriu Hristofor, Cojocaru Maria, Bilean Maia, Cârjanoschi Roseti Ecaterina, Livcovschi Victoria, Alexeeva Nadejda, Agan'e Ștefan, Vurov Petre, Baltaga Constantin Covalgi Ștefan, Chircov Zaharia, Armaș Anna, Bogdanovici Vlad, Furtună Dumitru, Grecu Olga, Zalețchi, Nina Ciubuc Anna, Rasalov Ludmila, Lujanschi Maria Budacov Antonian, Bălănescu Sofia Bolgar Theodor, Dușcalov Ștefan Carcevschi Zinovia, Ledinov Petre, Goncear Vera, Cun'țcaia Alexandra, Cebotariova Alexandra, Malmasculova Olga, Arventiev Claudia, Rusnac Anisia, Olgasovschi Alexei, Pacnichevici Nicolai Catuhno Petre, Cercunov Maria, Macrinici Maria, Horoșkov Elena, Baconschi Andrei, Barconschi Elizabeta, Hâșcu Natalia, Berjac Olga, Sartacovschi Claudia, Carcevschi Alexandra, Ivanov Alexandra, Negruță Ion, Bodariu Ștefanida, Beiu Atanasovici, Zagoreanu Mihail, Drijevschi Ecaterina Șerbanovici Alexandra, Chenar Liubovici, Dumbrovschi Mihail, Curilovschi Elena, Chirjev Anna, Bocunovschi Eugenia, Globa Victoria, Moscalova Natalia, Slipșa Petre Ermienco Alexandranina, Sucevan Nadejda, Plămădelă Maria, Hudzinschi Maria, Lupanova Anastasia, Barcă Ilie, Harlitonova Maria, Cazanschi Maria, Hâncu Alexandra, Talmațchi Iulia, Ugrinovici Andrian, Lențiev Efim, Antfise Iancu, Histun Constantin, Lovanovici Vasile, Covali-Celan Maria Tegoev Chira, Selezniov Vasile, Dodosnicov Nadejda, Buravilov Irina, Zelenschi Eugenia, Singureanu Claudia, Onofreievici Varvara, Dumitrțu Feodosie, Tanasiu-Lidiu St., Muraciov-Med Ion, Madan Elena, Dancoglo Alexandra, Dancoglu Alexandru, Bogatov Papuși Ion, Leahu Nadejda, Poleanschi Serghie, Novițchi Ecaterina, Covalțiov Petre, Ghilanschi Iulia, Tarasenco Simion, Paraschivoglu Epiridon, Zubovschi Nicolai, Munteanu Gheorghe, Hamlinschi Maria, Litvinov-Falenschi Anna, Harchevici Varvara, Caitin Petru, Meleneiuc Theodor, Smaranda Sveciova, Margunov Adela, Munji Mihail, Hristofor Aneriu, Daschin Axenie, Ivanov Ioan, Baciu Xenia, Calisovschi Profirie Alivorschi Petru, Luțchi Filip, Oațu Constantin, Cojocaru Gheorghe, Flarchevici Carol, Ialodonschi Anton, Modnițchi Nicolai, Noragrenschi Anna, Lavric Boris, Luchianov Anna, Beludio Eufrosinia, Gurschi Eudochia, Ianițchi Arsenie, Moiseev Vecesiav, Bolgar Simion, Fârculița Maria Leon Nichita, Popovici Eugenia, Grișcov Nicolai, Mocanu Ion, Mocanu Maria, Duca Afanasie Epure Anna, Scoin'cov Ion, Cemorjan Eugenia, Feodorov aZharia, Bojezaj Eimion, Prosalendis Nicolai, Rabciuc Eustinia, Lebedev Vera, Dziuba Maria, Pavlova Elena, Hristodula-Friti Cleopatra, Malesevscaia Eugenia, Goinarova Maria, Zaharov Lidia, Boț Gheorghe, Cotaleu Vera, Golubenco Vera, Holban Condrad, Cazacu Maria, Mardarasevici Elena, Bardaș Mihai, Stepanov Ion, Macovei Maria, Nichelarov Maria, Scârghie Vladimir, Caponi Anton, Vartic Nicolai, Ceachir Zinaida, Ceachir Anna, Gheorghiță Maria, Trofimov Vera, Mani Hristofor, Oboru Iosif, Dutco Eufrosinia, Hariton Ecaterina, Hariton Maria, Vidrașcu Olga, Negruță, Ștefan Lempițchi Bronislav, Cazanac Vera, Gobjila Serghie, Meșcarschi Maria, Gurschi Olga, Gurschi Nina, Comalțchi Maria Parasciuc Alfina, Dinar Elizabeta, Jegan Chiril, Graur Pavel, Suruceanu Antonian, Gavrilovici Teodosie, Biderman Anna ut Teodosie, Sadovici Eudochia, Oșcenco Maria, Tegasov Elena, Tunasovici Vladimir, Hildenband M. Merzianov Raisa, Carpi Olga, Ponomarcova Elizabeta, Heinițchi Elena, Liulev Olga, Toban Ecaterina, Livovschi Vladimir, Livovschi Lidia, Lesnic Timofei, Jalobă Maria, Moșan Andrei, Jucovschi Nadeja, Alexeev Nicolai, Svantes Valentin Sumanschi Petru Neaga Maria, Hadji-Coli Maria, Hadji-Coli Pelagheia, Ciubarov Rosenfeld Eugenia, Trigubov Vasilisa, Celan Simion, Ileanorov Mihai, Maleavschi Mihail, Ghilea Gheorghe, Ghilea Ecaterina, Lehi Vera, Plovețchi Rafail, Plovețchi Zinovia, Puhalov Nicolai, Bulai Nicolai, Gruschi Vera, Melechi Liudmila, Lisovschi Pavel, Timofeev Olga, Filipov Ecaterina.

(Va urma)

Ce inseamnă cucerirea Odesei pentru Europa sud-orientală

ROMA, 24 (Rador). — La posturile de radio italiene s'a citit conversația d-lui Guido Puccio, intitulată „Ce inseamnă cucerirea Odesei pentru Europa sud-orientală".

„Cucerirea Odesei — a spus d. Puccio, — este evenimentul central al săptămânii care se încheie. El este legat de vitejia trupelor române, care au dus la bun sfârșit una din cele mai grele sarcini ale acestui războiu atât de greu.

Presa italiană, care a urmărit fazele atacului cu deosebită atențiune, a fost fericită să poată sublinia valoarea evenimentului istoric, care a avut drept protagoniști pe soldații Regelui Mihai".

D. Puccio relevă apoi comentariile presei italiene, subliniind două corespondențe italiene de pe frontul Odesei in care se pune în adevărata lui lumină eroismul și spiritul de sacrificiu al soldatului român, și continuă:

„Prietenii români pot deci să vadă cu ce spirit fratern au urmărit italienii luptele de pe frontul de răsărit. Luptăm și noi și voi pentru aceiaș cauză, care este și cauza Europei nouă, eliberată de obsesia bolșevismului și de amestecul Marei Britanii în treburile noastre, amestec care ne-a umilit atâta vreme".

Apoi d. Puccio examinează pericolul pe care-l reprezenta Rusia sovietică pentru întreaga viață europeană și pentru problema strâmtorilor, care era unul din punctele de program ale expansionismului sovietic către occidentul european.

„Nimeni nu poate ști mai bine decât noi românii, — spune d. Puccio, — că cele ce vă spun nu sunt fantezii, ci pure adevăruri. Acesta era planul Moscovei. La ce sfârșit ne-ar fi dus alianța anglo-rusă, dacă forțele Axei n'ar fi reacționat riguros și la momentul oportun!"

Incheind, d. Puccio amintește insulta pe care propaganda engleză o aruncă României și Italiei, numindu-le „țări barbare" și răspunde:

„La aceste insulte, care nu ne ating, răspundem că dela barbari ca noi și ca voi, mâine în momentul victoriei finale, orgolioșii britanici vor trebui să se resemneze și să primească ordinea Continentului regenerat și pacificat, dacă vor voi să-și mai păstreze numele de europeni".

Alegerea găinilor pentru iarnă

Se apropie iarna cu toate greutățile ei. Un bun gospodar trebuie să se gândească, cu mult mai înainte de a veni frigul, cum să chibzuiască în gospodărie, ca să iasă din iarnă cu bine. Aproape în fiecare curte dela țară sunt mai mult sau mai puțin păsări. Insă nu toate trebuiesc să fie oprite pe timp de iarnă.

In fiecare curte se găsesc găini de diferite vârste, începând dela puice scoase în primăvara acestui an și ajungând la găini bătrâne de 4—6 ani.

Intrebuințarea hranei pentru aceste păsări bătrâne, oricât de ieftină ar fi ea, este o mare risipă. O găină trebuie să ouă pe an cel puțin 80—100 ouă ca să-și poată plăti hrana ei. Insă aceste găini bătrâne fac numai 20—30 ouă pe an și de aceea trebuiesc scoase din curtea păsărilor, cu toate că gospodinele s'au obișnuit să țină la ele.

Se vor opri numai acelea care au ouat multe ouă și ale căror ouă au fost mari.

Se vor opri acelea care s'au dovedit că au fost cloști bune sau au ieșit din ouăle lor pui mari și sănătoși. In primii doi ani de zile găina ouă mai multe ouă, iar în al treilea an dă mai puține ouă. Deci o găină se va ține de regulă cam 2—3 ani de zile, rare ori ele se opresc mai mult timp și numai în cazul când unele din ele au calități speciale, de pildă: fac ouă mari și dau pui sănătoși. Insă și atunci aceste găini se vor ține numai pentru prăsilă.

Se vor tăia toate găinile cari par bolnave, triste și abia ciugulesc mâncarea, căci ele pot avea câte o boală ascunsă și periculoasă pentru celelalte sănătoase.

Se va face alegerea și printre puicile scoase în primăvară. Se vor opri puicile bine desvoltate, cari încep să ouă în Septembrie sau Octombrie. Restul puilor, cu picioarele și osul pieptului strâmb, cu creasta mică și palidă, cu aripile lăsate în jos sau cu penele necrescute bine, se vor pune la îngrășat sau se vor vinde treptat.

Este de dorit ca fiecare gospodar să intre în iarnă cu păsări de diferite vârste; câteva găini de 1—3 ani cari încep să ouă cam în Decembrie și cu puicile bine desvoltate, care încep să ouă chiar din toamnă. Numai în felul acesta gospodarul va avea la casa lui în tot timpul ouă proaspete, iar găinile nu vor mânca grăunțele de geaba.

O EXPOZIȚIE A AVIAȚIEI MILITARE ROMÂNO-GERMANO-ITALIANĂ

Subsecretariatul de Stat al Aerului comunică următoarele:

Intre 15 Noembrie și 15 Ianuarie 1942 are loc la „Ateneul Român" expoziția de pictură, arte plastice, fotografii și trofee a aviației militare române la care participă și aviația germană și italiană.

Expoziția — închinată jertfelor de sânge ale zburătorilor români în războiu sfânt — se bucură de patronajul d-lui Mareșal Ion Antonescu, Conducătorul Statului.

Domnii expozanți, sunt rugați a-și trimite lucrările lor:

— cele neînramate, cel mai târziu până la 3 Noembrie 1941.

— cele înramate, cel mai târziu până la 6 Noembrie 1941.

Toate lucrările vor purta explicațiile de rigoare și vor fi expediate la adresa: Biroul Propagandei Aeronautice, str. Biserica Amzei No. 5 (Lares), telefon 4.29.07.

Adâncirea legăturilor culturale româno-germane

Culegerea de poezii „Aus grünen Wäldern weht der ind" (Din codrii verzi adie vântul), apărută în limba germană, a constituit un adevărat succes.

Culegerea de poezii publicată de Hermann Roth, în editura „Wiener Verlags-Geselschaft", culegere de poezii poporane precum și cele mai bune realizări ale poeților români s'au epuizat în cursul unei luni.

Acest fapt poate fi considerat ca o nouă dovadă a strângerii legăturilor culturale germano-române.

Exportul de nuci este interzis

D. Ioan C. Marinescu, ministru al Economiei Naționale, a respins cererea asociației exportatorilor de nuci din România pentru permiterea exportului de nuci în coaje, curățate sau sfărimate. In vederea asigurării consumului intern se face cunoscut și pe această cale că exportul de nuci este și va rămâne complect interzis.

Orice cerere pentru autorizarea exportului va fi clasată din oficiu.

JURNAL DE PE FRONT

Atacul dela Bieloci-Kaiktanovska

Cum cad eroii... Biruința. Maiorul Virgil Ionescu și Sublt. Popescu Neagu

Prizonieri dela Bieloci-Kaiktanowska

Bieloci-Moikiș-Kaiktanovska..... Nume de dincolo de Nistru care vor rămâne în cartea istoriei răsboiului sfânt din 1941, ca pagini de biruință. Biruința românească a unui regiment de infanterie care, cu un batalion de viteji, a dat peste cap divizia 176 caucaziană, după o luptă crâncenă de 5 zile.

Bieloci: valea stâncoasă din nordul Transnistriei, vale în care lopata infanteristului scapără când își caută adăpost, după cum o bombă căzută face și mai mult prăpăd în pământul pietros. Fiecare schije e un proectil dublat de pietrele pe care le sfărâmă.

In valea Bieloci stă satul Kaiktanovska, vârât ca într'un fund de prăpastie. Dincolo de sat, pe creastă, sunt bolșevicii. Grosul trupelor caucaziene, mongole, baskire și tătare, din diviziile generalului Mihailovci. Jos în sat, alte trupe dușmane.

Ca să urci la creastă, trebuie să ataci satul. Și satul Kaiktanovska, e un viespar, un cuib de vipere care varsă foc pe nări, pe ferestrele caselor, din pomi, din șanțuri, din bordeele căptușite cu piatră.

Cine se încumetă să-l ia? Vitejii din regimentul Colonelului Pretorian. Vitejii care au dat destulă dovadă de curaj, dela Prut, până să ajungă dincolo de Nistru. Batalionul, condus de maiorul Virgil Ionescu, primește această grea misiune. Maiorul e gata. Românul zdravăn, de fel din Craiova, n'are a se teme: „Inainte băeți, inainte fără frică!" Și batalionul pornește să ocupe satul Kaiktanovska.

IUREȘ DE POMINĂ

A fost un iureș de pomină. De pretutindeni bolșevicii împroașcă cu fierul dătător de moarte. Maiorul trece, când la un pluton, când la altul. Indeamnă ostașii. Trage. Dă comenzi. Gloanțele nu se ating de el. Băeții lui, cuprind una câte una casele din care țâșnește moartea. Sunt uzi leoarcă de sudoare. Plini de noroi. Stropiți de sânge. Ce le pasă! Satul Kaiktanovska e cucerit, după cinci ore de luptă.

Dar n'a trecut greul. Acum vine greul greului. Urcarea pe coastă. Mitralierele tocăne fără încetare. Brandturile bufnesc și răbufnesc. Nu e timp de pierdut. Trebuie luată creasta de unde curg gloanțele. Altfel sforțarea pentru ocuparea satului e zadarnică. Până la creastă mai sunt vreo 500 de metri de urcuș.

Inamicul contratacă. Ai noștri îl resping și se infiltrează mereu pe râpă în sus, spre bolșevici. De sus, plouă. Plouă cu gloanțe, plouă din nourii lui Dumnezeu. Seara se coboară, prinzând în întuneric forțele încleștate.

Cine poate să doarmă, când inamicul e așa de aproape? Ostașii, una cu pământul, stau de veghe, încordați ca un arc.

28 IULIE 1941 CAND SE REVARSA DE ZIUA

28 Iulie 1941. Se revarsă de ziuă. Atacul trebuie reluat. Acelaș batalion încercat, batalionul Maiorului Virgil Ionescu, cu plutoanele refăcute în timpul nopții, pornește la atac. Maiorul se strecoară, dela un pluton la altul dând ordine... E ceață. De undeva începe să pârâie o mitralieră dușmană. Gloanțele ucigașe, nu-și găsesc în altă parte locul, decât în inima Maiorului Virgil Ionescu. Cade. Și în clipa aceea el nu vede altceva decât biruința batalionului nu se rostește altceva decât cuvinte de îmbărbătare, gândindu-se la împlinirea datoriei: „Să vină căpitanul Georgescu să ia comanda. Să conducă băeții mai departe. Să nu dea îndărăt"... Inima viteazului a încetat pentru totdeauna să bată.

Trupul lui a rămas însă între focul dușman și rândurile noastre înaintate. Nimeni nu putea să-l ridice. Rafalele dușmane trag cu înverșunare împotriva cutezătorilor. Mai mult de două ceasuri a stat trupul maiorului, sub gloanțe, cu nimeni lângă el. Vitejii lui ostași nu puteau să-l lase. Știau că dacă vin bolșevicii, îi pângăresc trupul. Un sublocotenent și un gradat s'au strecurat, numai ei știu, cum, și l-au tras după ei. Nu era lucru ușor: Maiorul Virgil Ionescu era un brad de om, voinic și nu putea fi târît ușor sub focul dușman... L-au dus totuși între ai săi.

SE IVEȘTE BIRUINȚA, DUPA CINCI ZILE DE LUPTE

Indârjiți și de pierderea maiorului, ostașii luptă și mai aprig, conduși de căpitanul Georgescu Gheorghe. Luptă pe viață și pe moarte. De dimineață până seara, bat tunurile, trag mitralierele, bufnesc Brandturile. Vine noaptea. Dimineața, alt atac. Alt prăpăd. E a treia zi de luptă. Ai noștri au ajuns la creastă. Biruința e aproape. Bolșevicii s'au retras în lanurile de grâu și nu mai contenesc focul. Ai noștri nu-i lasă.

Asaltul pornește iar. Inamicul trage mereu. A fost moarte mare de om în rândurile bolșevice. Numai într'un singur loc, au fost găsite peste 1.000 de cadavre. Prada de războiu a întrecut așteptările. Divizia 176 caucaziană a fost nimicită. Regimentul colonelului Pretorian i-a săpat mormântul. Batalionul, cu jertfa ostașilor și a Comandantului maiorul Virgil Ionescu, a învins. Atacul biruitor dela Kaiktanowska a trecut în istorie.

DORM VITEJII PE VECIE

In curtea bisericii din satul Slobozia-Transnistria, cam în dreptul orașului Soroca, sunt două morminte. Mormântul viteazului Maior Virgil Ionescu și al sublocotenentului Neagu Popescu. Cel dintâi din inima Olteniei. Al doilea din părțile Brăilei. Amândoi, alături, înfrățiți cu ostașii căzuți, în pământul desrobit, prin jertfa vieții celor viteji.

„VALEA CELOR 500 OFITERI BOLȘEVICI"

Ofițerii și comisarii sovietici își lasă baltă unitățile, punându-se cei dintâi în siguranță

Un comunicat de război german descrie un interesant episod din timpul luptelor de nimicire efectuate în sudul frontului răsăritean, în care se reliefează că comandanții bolșevici își părăsesc trupele lor la grea strâmtoare, punându-se mai întâi ei înșiși în siguranță.

Intr'o mică vâlcea, așezată lângă o limbă de pădure, se află satul ucrainian, Drjukotșisna. In acest modest sat, au descins brusc circa 500 de generali și comisari bolșevici în toiul bătăliei, atunci când li s'a desprins clar în fața ochilor faptul că trupele lor nu se vor mai putea descleșta din încercuirea germană. Acești „înalți comandanți" s'au strâns pentru deliberare într'un consiliu suprem și, după adânci chibzuințe, au hotărît ca ultimele trupe sovietice să străpungă centura de oțel a încercuirii germane, însă bineînțeles, executând această acțiune în mod absolut independent, fără să aibă în frunte vreun comandant. Dar această intenție „de mare valoare tactică" a faimoșilor comandanți bolșevici a fost zădărnicită integral, de înșiși soldații lor roșii. Când soldații sovietici au observat ce voiau să facă ofițerii lor, au înconjurat ermetic valea, interzicând pur și simplu fuga ofițerilor. In această situație și în aceste momente, s'a declanșat focul nimicitor al artileriei germane, dirijat de posturile de observație, cari băgaseră de seamă agitația neobișnuită din sânul trupelor roșii aflătoare în mica vale. Focul deosebit de eficace al tunurilor germane a nimerit în plin în grămada compactă de ofițeri sovietici, adunați în această mică vâlcea, creând un haos indescriptibil și distrugând totul în jur. Numai puțini ofițeri sovietici au putut scăpa cu viață de acest prăpăd, căzând prizonieri în mâna trupelor germane. Cei mai mulți căzuseră victimele acestei cumplite vijelii. La numeroși comisari s'au găsit notițe și diferite schițe interesante, diferite concluzii în legătură cu disciplina trupelor sovietice, reliefând în plus, nemulțumirea ofițerilor de mersul operațiunilor. Ca un fapt deosebit de neobișnuit, se anunță că în această vâlcea a fost luat prizonier și generalul Potapov, comandantul diviziilor blindate sovietice, pe care l-a chestionat personal, generalul Guderian, comandantul forțelor blindate germane. Generalul Potapov pretindea că este elevul cel mai destoinic al lui Guderian, având asupră-și și o carte a acestui vestit general german, referitor la tactica modernă a armelor blindate. Cartea, după cum se vede, nu i-a folosit în nici un fel generalului Potapov, profesorul fiindu-i absolut superior elevului său. (UTA, Berlin).

Recepția dela Legația Spaniei în cinstea ziariștilor spanioli

Excelența Sa și Contesa de Casa Rojas, ministrul Spaniei, au dat, eri seară, o recepție în cinstea ziariștilor spanioli, oaspeți ai Guvernului nostru.

La recepție au luat parte: domnul Prof. Mihai A. Antonescu, Vice-Președinte și Președinte ad-interim al Consiliului de Miniștri, d. Al. Bădăuță, secretar general al Ministerului Propagandei; d-na și d. Amayo, ministrul Argentinei; d-na și d. Prieto, ministrul Braziliei; d-na Bova Scoppa, d. Ministru Neubacher, d-na și d. ministru George Lecca, d-na și d. ministru Fred Nanu, von Stentzer, consilier al Legației Germane, d. von Mirbach, d-na și d. Grigore Gafencu, d. O. W. Cisek, director adjunct al Presei; d-na și d. Mery del Val secretar de Legație al Spaniei, d. Aldea, secretar de presă la Legația Spaniei, d-na Lupojanu, d-na și d. Parmentola, atașatul militar al Italiei; d-na și d. Bulgaria Protici, atașat de presă al Bulgariei; d. Costa, atașat de presă al Italiei; d. Stelian Popescu, directorul ziarului „Universul", d. Pamfil Șeicaru, directorul ziarului „Curentul", d. Ilie Rădulescu, directorul ziarului „Porunca Vremii", d. Mircea Grigorescu, d. Romulus Dianu, d. I. P. Prundeni, d. I. Ștefănescu, d-nii Sergiu Lecca, Aron Cotruș, T. Mihăilescu și G. Șeinescu din Direcția Presei, etc.

Mersul încasărilor la Cassa Autonomă a Monopolurilor Regatului României

In cursul lunei Septembrie a. c. veniturile brute din monopoluri (consum intern) ale Cassei Autonome a Monopolurilor au fost de lei 1 miliard 016.759.668, realizându-se un plus de lei 442.149.668 față de prevederile bugetare, care au fost stabilite la lei 574.610.000 și un plus de lei 511.024.334, față de veniturile din luna Septembrie 1940, cari au fost de lei 505.735.334.

Veniturile din luna Septembrie 1941 arată, deci, un plus de 76.95% față de prevederile bugetare și un plus de 100.10% față de veniturile din Septembrie 1940.

Plusul de lei 511.024.334 realizat peste veniturile din luna Sept. 1940 provine din:

a) Urcarea prețului la produsele de tutun (cca. 20% în luna Mai 1941) lei 112.000.000;

b) Vânzări în Basarabia și Bucovina de Nord lei 131.000.000, iar diferența de lei 268.024.334 reprezintă creșterea efectivă de consumație.

Plusul de consumație este provocat de următorii factori:

a) *Factori permanenți:*

1. Creșterea normală de populație;
2. Imbunătățirea calității produselor și a sistemului de distribuire.

b) *Factori accidentali:*

1. Marile concentrări de trupe;
2. Plusul de populație rezultat din refugieri.

Din suma de lei 268.024.334 cca. 25-30 milioane reprezintă contribuția factorilor permanenți, iar restul se datorește factorilor accidentali.

Veniturile din monopoluri dela începutul exercițiului financiar 1941/42, adică dela 1 Aprilie până la 30 Septembrie 1941, se cifrează la lei 4 miliarde 786.522.932, marcând un plus de lei 1.375.440.932.

(40.32%) față de prevederile bugetare și un plus de lei 1.416.690.111.

(42.04%) față de veniturile din aceeaș epocă a exercițiului precedent.

ECOUL BIRUINȚEI ROMÂNEȘTI DELA ODESA

VICHY, 24 (Rador). — *D. Saint Pourçain publică în ziarul „Petit Journal", un articol, consacrat cuceririi Odesei. Autorul constată că prin acest mare succes militar, care este însoțit de o luare de poziție deosebit de interesantă din punct de vedere politic și diplomatic, armata română a eliminat ultimul bastion al dezistenței bolșevice pe litoralul de nord-vest al Mării Negre și a consolidat pozițiile sale de pază în fața Bucovinei și a Basarabiei.*

Ziaristul francez subliniază faptul că în afară de bucuria patriotică care a marcat la București victoria aceasta militară, întreg poporul român a resimțit o mare satisfacție morală față de acest marș spre Est, care îmbracă în ochii lui și o valoare simbolică. Articolul spune între altele:

„Dacă România a făcut acum un an mari sacrificii teritoriale, este firesc ca reluarea Basarabiei și a Bucovinei de nord, cât și cucerirea părții de sud a Ucrainei să capete la București semnificație deosebită.

Pe de o parte un sentimet penibil cauzat de cedarea fără luptă se găsește șters, pe de altă parte victoria trupelor române ilustrează mai bine decât orice argument puterea de redresare care a operat în chiar sânul națiunei, dela luarea puterei de către Mareșalul Antonescu.

Această înaintare nu corespunde unei dorinți de expansiune către teritorii care nu sunt specific naționale. Este — dacă vreți — luarea unei garanții de viitor.

Toate inconvenientele care rezultă din situația actuală: raționalizare, scumpete, doliuri, sunt suportate cu curaj de către populația românească care nu mai are, acum, altă preocupare decât războiul.

Problema care interesează în primul rând guvernul este reconstrucția Basarabiei și a Bucovinei de nord, în care scop s'a lansat lansat un împrumut de 25 miliarde lei, acesta fiind primul efort cerut poporului român, căci planul cincinal adoptat va necesita un important capital care va folosi echipării economice a țării".

Articolul încheie spunând că soldații Mareșalului Antonescu care și-au făcut intrarea triumfală în Odesa, marele port al Mării Negre, au arătat poporului român că sacrificiile consimțite odinioară n'au fost zadarnice.

Sub titlul „O armată în întregime românească a cucerit Odesa", ziarul „L'Eclaireur du Nice" publică o dare de seamă amănunțită asupra operațiunilor și luptelor care s'au încheiat cu luarea Odesei, subliniind faptul că orașul era puternic fortificat și că lupte înverșunate au avut loc împotriva forțelor sovietice încercuite.

Ziarul constată că o armată în întregime românească, ajutată numai de câteva unități germane de geniu, a condus operațiunile neobișnuit de grele și a cucerit orașul după o lună și jumătate de lupte crâncene.

*

ROMA, 24 Rador). — Sub semnătura d-lui Luigi Cucco, ziarul „Corriere della Sera" publică o corespondență dela Odesa, în care se spune, între altele:

„Trebue să spunem că bolșevicii n'au părăsit orașul. Ei au fost fugăriți și asvârliți în mare, de avansarea progresivă exercitată timp de două luni, prin grelele sacrificii ale trupelor române, care au trecut peste cele două cercuri de fier ce încercuiau Odesa. Ofensiva deslănțuită în Octombrie a făcut o spărtură și în cea de a treia centură și atunci a început fuga dezordonată și panica neînfrânată a bolșevicilor".

Situația agricolă dela 12-18 Oct. 1941

Timpul s'a îndreptat în toată țara, menținându-se în general favorabil pentru lucrările agricole. Pe alocuri au căzut ploi.

Se ară și se seamănă cu intensitate.

Se culeg porumbul și viile.

Grânele semănate mai timpuriu au răsărit și vegetează mulțumitor.

ANUNȚ

La 1 Noembrie se deschid cursurile școalei de Industrii Agricole gr. II din Chișinău.

Din cauza întârzierii formalităților de trecere la ministerul Educației Naționale, pentru a nu întârzia cu începerea anului școlar, școala se a deschide cu autorizația de funcționare dată de Min. Agr. și Dom. cu No. 00111 din 14 Oct. 1941, bazată pe publicația din Mon. Of. No. 230 din 2 Octombrie 1936 cu No. 191213.

Toți elevii înscriși la prezentare vor depune taxa de înscriere 500 lei; 2) 1/3 din taxa școlară lei 2000.

Indată ce va trece școala de Min. Ed. Naț., taxa școlară va fi acea stabilită de Onor. Min. Ed. Naționale.

3) Elevii cari doresc să stea în internatul școalei, vor aduce jumătate din taxa anuală de internat de lei 6000.

Pentru a nu zădărnici începerea normală a cursurilor, toți elevii sunt rugați a se prezenta la timp.

DIRECȚIUNEA

TERORIŞTI DIN CHIŞINĂU CONDAMNAŢI LA MOARTE PENTRU ÎNALTĂ TRĂDARE, SABOTAJ, SPIONAJ ŞI ATENTATE

Curtea Marţială din Chişinău a judecat procesul unor terorişti acuzaţi de inaltă trădare, sabotaj, spionaj şi tentativă de atentat.

Au fost condamnaţi la moarte, următorii: Pricolici Valerian, Botezatu Anatolie, Rusev Velicu, Ciugurin Dionisie, Epure Nicolae, Deutsch Baruch, Vuk Mihail, Bicleanu Constantin, Dumitru Dumitru zis Dimitrov, Pascaru Constantin, Ogorodnic Vladimir, Anca Alexei, Schipanov Sava, Melnicov Cosma, Spiridonov Mihail, Anicşorescu Ion, Elezarov Serghie, Petre Putrea.

Condamnaţi la muncă silnică pe viaţă, următorii:

Epure Alexei, Strungaru Ion, Eftimciuc Filip, Kaitas Anatolie, Pricolici Petre şi Davidov Andrei, ca tăinuitori şi ca unii cari au favorizat crima de inaltă trădare.

Pentru aceeaşi faptă, au fost condamnaţi următorii: Cosoş Gheorghe, la 25 ani muncă silnică; Markovschi Olga, la 20 ani muncă silnică şi Marcovschi Evdochia, la 10 ani muncă silnică. Aceste două femei au fost active în organizarea lor şi crima de asasinare a propriului lor tată.

Curtea Marţială respectivă a judecat şi a condamnat deasemenea pe locotenentul sovietic Mihail Okoneacenco, pe Rudolf Hasman şi pe Sokolovschi Boris. Toţi aceştia fuseseră trimişi de bolşevici în spatele frontului cu misiunea de a comite atentate, acte de teroare şi distrugeri.

In momentul arestării, numiţii aveau asupra lor cantităţi de dinamită, explozive, revolvere şi alte arme.

Condamnaţii la moarte au fost executaţi imediat după darea verdictului, iar ceilalţi nelegiuiţi au fost trimişi la ocnă.

Prima listă oficială a imobilelor expropriate dela evreii din Bucureşti, libere pentru inchiriat

Centrul Naţional de românizare a hotărît ca locuinţele de mai jos, aflate în imobilele expropriate dela evreii din Bucureşti, să le închirieze cu incepere dela 25 Oct. 1941.

Imobilul Cemevan Octavian, din Str. Filaret Nr. 14, imobilul Isac Goldstein din Str. Mămulari 19 etj. I imobilul Faron R. Feingold din B-dul Regina Maria Nr. 8 etj. II apart. 4, imobilul Isidor Weiss din Str. Şerban Vodă 101 compus din 3 camere, imobilul Mauriciu Anbacher din str. Nerva Traian Nr. 36 apt. 7, imobilul Hendel Goldenberg din str. Busuioc 15 apt. 2 etj. I, imobilul Anton Anastasiad din Str. Sf. Ilie Nr. 3 B, compus din: 1 demi-sol compus din 2 camere şi o bucătărie, imobilul Dorina D. Marcus din str. Atelierului 15, imobilul Wilhelm Cebaus din Calea Dorobanţilor Nr. 216 etj. 1, imobilul Henie Regina din str. Zaverei Nr. 2 parter, imobilul Rosenberg Salomon din str. Busuiocului 20 etj. I compus din 2 camere şi dependinţe imobilul Moritz Maier din Str. Petru Maior 10, compus din 2 camere bucătărie şi bae, imobilul Heinerio Wainraub din str. Parcul Mica 115 apt. 10 etj. 3 compus din 2 camere şi dependinţe, imobilul Herman Hirsch din str. Soupinei 12, imobilul Rudolf Lenz din str. Alena 3 apart. 16 etj. 8, imobilul Marcusin Burăh Roven din str. Aurora 29 compus din 1 odaie şi bucătărie, imobilul Roza Alco din str. Mircea Vodă 68, imobilul Ernestina Goldenberg din Fundătura Blănari 1, una cameră imobilul Zelig Braunstein din str. Ghenadie Petrescu 87, compus din 3 camere, imobilul Lupu Rosner din Calea Dudeşti 15, compus din 2 camere, antreu şi bucătărie, closet comun şi spălătorie; imobilul Bită Feder din str. Zaverei 2 etj. I; imobilul Filip Cohn din str. Nicolae Bălcescu 9, compus din 1 prăvălioară, o cameră şi pivniţă; imobilul Matilda Blumenfeld din str. Concordia 17 ap. 2 compus din 2 camere, antreu bucătărie şi bae, imobilul FirmaMercur din Calea Victoriei 20 (localul Firmei Finsen) compus din 1 local; imobilul Lidia Chitiber din str. Alexandru Bălăşeanu nr. 37 ap. 8, imobilul Ing. Herman Hendler din str. Popa Tatu 60 et. III ap. 14 şi Rascheia Fischman din str. C. A. Rosetti 25; imobilul Simon Lubis din str. Col. Orero 7 ap. 9 fund curte; imobilul Rachela Finckenstein din str. Postul Cerna 2 etj. I, compus din 4 camere, bae bucătărie şi cameră serviciu; imobilul Lupu Rosner din Cal. Dudeşti 15 ap. 6 compus din 2 camere antreu şi bucătărie; imobilul Janeta Hercovici din str. Barbu Lăutarul nr. 18 compus din 1 cameră, antreu, bucătărie, sub-sol, imobilul Ghizela Schwartz din Cal. Călăraşi 319 ap. 27, compus din 1 hall, cameră de bae şi bucătărie, imobilul Semi Buiu din Cal. Moşilor 65 ap. 10, compus din antreu 2 camere, balconaş, imobilul Simon Sernberg din str. Trifoi 9 ap. 2; imobilul Heimovici Simon din Bd. Regina Maria 8 gara 17 et. 6, imobilul Iancu Stîcharu din str. Unirei nr. 128 ap. 3, compus din 1 cameră şi antreu; imobilul Aurel I. Grosea din str. Bravilor 5 ap. 1 imobilul Bilder Marcu din str. Unirii 128 ap. 4 compus din 1 cameră şi antreu; imobilul Rascheia Schwarzman din str. Dobroteasa 20 et. 2, compus din 1 cameră bucătărie şi mansardă, imobilul Solomon Moise din str. Unirei 28; imobilul Comsa Traian din str. Maria Rosetti 59, camera 8 mana imobilul Berta Sperber din str. Negru Vodă 3 nr. 3 bis ap. 1 compus din 2 camere bucătărie şi pivniţă; imobilul Dona Rapeport str. Viişoarei nr. 1 Sc. C. et. II ap. 7 B.; imobilul Iosif Seidman str. Bateriilor 39 bis compus din 2 camere, bbucătărie; imobilul S. Zareoeanschi Cal. Dudeşti 115; imobilul Sami Marcovici din parcul Mica str. A nr. 1 et. I, compus din 3 camere cu hall şi dependinţe, imobilul F[illegible]man Grosman din str. Gh. Petrescu 87 ap. 5 compus din 3 camere antreu bucătărie; imobilul Rosa Alco din str. Mircea Vodă 68, compus din 5 camere, antreu, bucătărie, pivniţă, imobilul comunitatea evreilor din str. Mircea Vodă 66, compus din 6 camere, antreu, 2 bucătării pivniţă; imobilul Leon Benoni din str. Alexandru Bălăşeanu nr. 38 ad. 4 compus din 2 camere, antreu, bucătărie, pivniţă; imobilul Sandor Baumer din str. Alexandru Bălăşeanu 38 ap. 5 compus din 2 camere antreu bucătărie pivniţă; imobilul Gross Eti din str. Alexandru Bălăşeanu Nr. 38 ap. 2 compus din 1 cameră, antreu, bucătărie pivniţă; imobilul Israel Hosberg str. Mircea Vodă 27 ap. 4, imobilul Leopold D. din str. Filaret 6 parter, compus din 2 camere, bucătărie o despărţitură la mansardă; imobilul Max Wurbrand din Cal. Dudeşti 115 ap. 12, compus din 2 odăi, bae bucătărie, vestiar, imobilul Leahu din Cal. Dorobanţilor 248 compus din demisol, bae, 1 cameră, imobilul Magda Zelicovici str. Emil Gârleanu 14 imobilul Herman Herşcovici din str. Mircea Vodă 27 ap. I; imobilul Israel Mendel din str. Mircea Vodă 27 ap. II, imobilul Herman Iucovici din str. Mircea Vodă 27 ap. 13, imobilul Maria Rosental str. Mircea Vodă 27 ap. 12, imobilul Raschela Harabagiu din str. Mircea Vodă 27 ap. 10; imobilul Teodor Leevenstein str. Mircea Vodă 27 ap. 5; imobilul A. Marcus str. Cahul 1 et. I compus din 2 camere, sală bae, bucătărie, imobilul Marcus Oişie str. Petru Maior 10 ap. 8 compus din 2 camere, antreu, bucătărie, bae pivniţă, Moscovici Asriel din Cal. Şerban Vodă 148, compus din 2 camere, bucătărie şi closet comun; imobilul D-ra Mateescu Bd. Ioan Cuza 57 bis, camera nr. 3; imobilul Samuel Schreger str. Traian 110 ap. 1; imobilul Alter David str. Negru vodă 3 bis ap. 5; imobilul Schmil Cornişteanu str. Mircea Vodă 27 ap. 7 atelier tapiterie, compus 1 atelier, imobilul Marcu Alter str. Nerva Traian 36; imobilul Pincu Breuer str. Nerva Traian 36 ap. 22; imobilul A. C. Drăcşăneanu ap. 23; imobilul Boiangiu B. Leiba str. Şerban Vodă 148 etj. I compus din 2 camere, bucătărie şi bae; imobilul Ion Maciopul str. Al. Bălăceanu 38 ap. 6; imobilul Ion. I. Cruceanu str. Bălăceanu 38 ap. 3; imobilul Hirschoren str. Nicolae Bălcescu 9; imobilul D-nei Ornstein Ana str. Moise Nicoară 1, hol 2 camere şi dependinţe, imobilul Iosif Gălăţeanu str. Stelea 8 ap. 5; imobilul Eugenia Nacht str. Pateciilor 29 ap. I; imobilul Schmil Schmilovici str. Bravilor 5 ap. 2; imobilul Iacobina Semo Intrarea Pitagora 2 compus din 2 camere, antreu, bucătărie; imobilul Eudoxia C. Giovanidi Cal. Moşilor 65 ap. 26, imobilul Maria Strat Dear str. Armenească 10 ap. 11; imobilul Rafael Benerol str. Negru Vodă 3 bis; imobilul Blumberg Federico str. D. Dobrescu 9 ap. 1; imobilul Tuliu Blanc Bd. Carol I 53 Hol 4 camere, dependinţe; imobilul Sali Bercovici str. Udricani 12 ap. 13 compus din 2 camere, bucătărie şi pivniţă; imobilul Herman Hirschenson, Cal. Călăraşi 39 A. ap. 3; imobilul Moise Helenbrand str. Moise Nicoară nr. 3; imobilul Caner Cal. Văcăreşti 105 ap. 2; imobilul Teofil Zaharia str. V. A. Ureche, compus din 2 camere bucătărie; imobilul Milberg Zalman str. Şerban Vodă 148; imobilul Izidor Lindcher str. Petru Maior 10 ap. 12, compus din 2 camere accesorii; imobilul Wolfschaut Solomon str. Petru Maior 10 ap. 11, compus din 3 camere dependinţe; imobilul A. Lucaci din str. Vasile Lascăr 68 ap. 6, imobilul Berta Suca din Bd. Carol 55 ap. 44; imobilul str. Maria Rosetti nr. 26 ap. 3; imobilul Kaufman şi Gruber str. 14 Martie nr. 21 ap. 2; imobilul Jamer str. Alexandru Bălăşeanu nr. 38 ap. 5; imobilul Iancu Iovici str. Udricani 12 ap. 14, Eli Gros str. A. Bălăşeanu 38 ap. 7

ROMÂNI ŞI ROMÂNCE, LUCRAŢI CU DRAGOSTE PENTRU FIII ŞI FRAŢII VOŞTRI, CARI SUNT OSTAŞII ŢĂRII

Ostaşii noştri vor sta de veghe în iarna aceasta, în regiunile reci ale Ucrainei.

Lemnele în această regiune sunt foarte puţine şi se procură cu mari greutăţi şi în cantităţi mici.

Este nevoie absolută, ca ostaşii noştri să fie bine îmbrăcaţi pentru iarnă.

Facem apel la săteni să dea fiecare familie: una pereche ciorapi lână, una pereche mănuşi lână, una pereche mânecuţe lână.

Facem apel la orăşeni să dea: una flanelă lână, două perechi ciorapi lână, două perechi mănuşi lână.

Donaţiile sătenilor vor fi strânse de o comisiune compusă dintr'un ofiţer delegat al garnizoanei, un reprezentant al prefecturei, jandarmul şef de post, notarul comunei, pentru fiecare plasă.

Donaţiunile orăşenilor vor fi strânse în fiecare oraş, de o comisiune compusă dintr'un ofiţer delegat al garnizoanei, un delegat al primăriei şi un delegat al poliţiei, strânse pe garnizoane, se vor raporta Comandamentelor Teritoriale, pentru centralizare, pentru a fi raportate la Ministerul Apărării Naţionale — Direcţiunea Intendenţei.

Pentru a se cunoaşte numele donatorilor, se vor întocmi liste, le cu numele, localitatea şi cantităţile depuse.

ROMANI ŞI ROMANCE, LUCRAŢI CU DRAGOSTE PENTRU FIII ŞI FRAŢII VOŞTRI, CARI SUNT OSTAŞII ŢĂRII.

„Cum am scăpat din ghiarele bolşevicilor"

Povestea unui român vesel. Chelăriţa care ştie moldoveneşte. „Preşedintele" cu mutră de bandit. Poştarul care vinde un secret şi cutia de scrisori în flăcările focului. Crucea din trupuri de ostaşi români. Scăparea

Cei care au fugit din frumuseţea fără de seamăn a imperiului roşu, işi deapănă zi cu zi amintirile ce vor intra în poveşti, în basm, întocmai ca cele dela 1877. Ce literatură va înflori imediat ce faldurile păcii vor flutura deasupra omenirii! Nimic însă din scrisul nostru nu va putea egala adevărul, faptele intens trăite de acei care au îndurat de pe urma întinderii vremelnice a comunismului peste ţinuturile româneşti.

Intre aceşti, mulţi, mulţi de tot, se enumără şi tinerii pe cari forţa sovietică i-a trecut Nistrul, mobilizaţi spre a lupta împotriva fraţilor lor, adică a noastră.

VESELIA CARE SUPARA

Intr'o grupă, neechipată încă şi pusă la muncă la un sovhoz de lângă Ananiev, Transnistria, — se afla şi Neculai Jugurt, fiu de ţăran în ţinutul Lăpuşnei. Colhozul la care lucra purta numele de „Crevonei Prapor", care nu era altceva decât o fermă de stat, cu totul păcătoasă, condusă de un preşedinte mai mult fiară de cât om. Le dădea să lucreze la bucată, iar cine nu termina, nu primea mâncare. Numai odată pe săptămână se servea carne, restul fiind numai borş cu cartofi şi fasole rară. Dar oamenii erau fericiţi să aibă şi această masă, neavând de unde procura chiar cu bani, ceva mai bun. Fiorosul preşedinte nu vorbea niciodată moldovenilor de cât ţinându-le în faţă arma încărcată. Oamenii aceştia semănau mai mult a robi fără voinţă şi fără demnitate omenească, de cât a soldaţi, aşa cum cerca să-i numească stăpânirea roşie.

Neculai Jugurt era o fire de român deschis, care suporta totul, înăbuşindu-şi durerea sub glumă şi cântec al plaiului basarabean aşa cum învăţase de copil. Când începea a turna la basme, deşi nu-i înţelegeau limba, în jurul său se opreau toţi ucrainienii şi ascultau urmărindu-i gesturile, mişcările pline de viaţă. Şi româoaşul nu avea vreme să vadă în unii din ochii străinilor, priviri duşmane, iscoditoare.

CHELARIŢA ARUNCA O VORBA

Intr'o zi, însă, femeia care stăpânea chelarul, o moldoveancă ţiganistă, i-a strecurat ca o şerpuire tăioasă pe lângă urechi:

— Fereşte-te Neculai! Au pus pe urma ta o fată, o comsomoletă. Li se pare că prea grăeşti mult în „româneşte". Păzeşte-te de femei!!".

Şi din ziua aceea n'a mai răsunat glasul de cântec, nici snoava lui Neculai Jingurtu peste câmpia sovhozului de lângă Ananev.

Peste toate feţele s'a aşternut o tristă şi cenuşie posomoreală de oameni intraţi în ghiarele nefericirii.

Din toate colţurile fermei răsăreau colţii rânjetului de fiară, a banditului care se numea preşedinte, conducând turma de oameni speriaţi, fără voinţă şi putere.

...Iar de departe veneau bubuiturile tunurilor.

UN POŞTAR MOLDOVEAN DESTĂINUE FRAŢILOR CALATORIA SCRISORILOR

Dela o vreme, mobilizaţii la lucru, moldovenii din Orhei şi Lăpuşna, au început a nu mai primi scrisori. In schimb, tot ceeace aşterneau ei pentru familiile din Basarabia., era primit la poştă.

Miraţi de atâta întârziere a răspunsurilor la scrisorile trimise, l-au tras într'o zi pe furiş deoparte pe poştarul, moldovean de lângă Balta, care i-a întrebat puţin speriat:

— Măi, fraţilor, spuneţi drept, nu este niciunul dintre voi comsomoleţ?

— Nici nu ştim ce este un comsomoleţ măcar, — i-a răspuns supărat Nicolae Jugurt.

— Apăi, ce să fie? Ia, un blestemat vândut comuniştilor, care te vinde fără nici o milă. Şi ziceţi că nu sunteţi comsomoleţi, care să mă daţi pe mâna călăilor?

— Ascultă, bădie, nu ne mai fierbe aşa şi grăieşte odată deschis, că doar vezi că suntem creştini de ai lui Dumnezeu! — a suerat altul şi mai îndârjit.

— Atunc[i], aflaţi, flăcăii moşului, că Basarabia este luată de români şi nemţi, şi că peste câteva zile o să ajungă ş[i] pe aici.

— Şi scrisorile noastre?

— Le-am primit, ca unul ce sunt dator s'o fac pentru plata ce primesc, dar dela poştă au mers deadreptul în foc.

NICOLAE JUGURT

MINCIUNI ŞI AMAGELI SOVIETICE

Tunul se auzea peste colina de sub ochi.

Preşedintele sovhozului i-a strâns pe moldovenii care s'ar fi putut socoti chiar prizonieri, după felul cum erau exploataţi, şi le-a spus că familiile lor au luat drumul Siberiei, unde se retrage toată lumea, din faţa inamicului, şi unde trebue să meargă şi dânşii.

Nefericiţii -- fără niciun mijloc de informaţie, văzând trenurile încărcate cu evrei ce treceau spre centrul Rusiei, — au crezut la început, şi-au primit porţia de pâine şi au pornit-o să se depărteze de Basarabia.

Pe drum s'au întâlnit cu moldoveni din Transnistria, aducând turme de vite furate de sovieticii ruşi. Oamenii aceştia le-au spus adevărul şi cu ei s'au înapoiat spre frontul pe care trebuia să-l treacă nevătămaţi.

vbgk xbg vbgkq cmfdlcmfwy tiiii

CRUCEA DE TRUPURI...

Intr'un loc, unde se dăduse o luptă crâncenă şi urmele bătăliei erau însemnate cu sânge şi arme distruse, privirile fugarilor au rămas o clipă pironite, îngrozite de aspectul barbariei comuniste.

Câteva zeci de trupuri de soldaţi români erau aşezate în formă de cruce împrejurul unui căpitan cu urechile şi nasul tăiat, cu obrajii scrijelaţi şi cu ochii scoşi. Totul era acoperit de sânge închegat, dovedind că ofiţerul fusese mutilat de viu. La fel, aceleaşi urme se vedeau pe chipurile a câtorva subofiţeri şi soldaţi, cu toţi luaţi prizonieri.

Iată urmele culturii, a umanităţii comuniste.

ASCUNŞI, SCAPAŢI

In ultimul sat, unde se dădeau lupte, Neculai Jugurt şi cu ai lui, au stat o zi întreagă ascunşi în zdrenţe şi paie sub laiţa unei case, ori prin podurile şurăiurilor părăsite, spre a nu fi găsiţi de ruşii sălbatici.

Femeile ţărance, toate purtând cruci în văzul bolşevicilor chiar, le-au dat tot sprijinul să se ascundă, spre a scăpa, aducându-le apă şi hrană pe ascuns. In această împrejurare, ca în toate de mai sus, se vede instinctiva solidaritate naţională a poporului român de pretutindeni.

A doua zi dimineaţa, pe drumul principal al satului, treceau maşini fluturând steagul cu svastică şi tricolorul românesc.

Neculai Jugurt şi ceilalţi moldoveni scăpaţi de urgia bolşevică, s'au întors cu faţa spre soare răsare şi au mulţumit bunului Dumnezeu că drumul spre Basarabia e liber.

Iar aici şi-au găsit cu toţii familiile neclintite din loc, fiindcă nimeni nu e mai convins de proverbul că „apa trece şi pietrele rămân", ca ţăranul român.

Sabin Popescu-Lupu

APEL

D-na ELENA STAMATOV, roagă pe toţi acei cari au revenit din Ucraina şi cari ştiu ceva despre soarta fiului d-sale, Gheorghe Stamatov, arestat de bolşevici la 22 Iunie 1941, să o anunţe pe adresa de mai jos:

Chişinău, str. Ieşilor, Nr. 36.

Telegrama d-lui general Petre Dumitrescu trimisă d-lui Mareşal Antonescu

Cu ocaziunea cuceririi Odesei, domnul general Petre Dumitrescu a trimis domnului Mareşal Antonescu următoarea telegramă:

Domnului MAREŞAL ANTONESCU Bucureşti

La vestea cea mare a cuceririi Odesei, ostaşii români de pe malul Azovului şi din Crimeea, roagă prin mine pe Comandantul de Căpetenie al Armatelor Române, să binevoiască a primi expresiunea sentimentelor lor de cea mai respectuoasă şi profundă admiraţie.

General de Corp de Armată, PETRE DUMITRESCU

Domnul Mareşal Antonescu a răspuns după cum urmează:

„D-lui General DUMITRESCU PETRE

D-voastră domnule General şi tuturor ostaşilor români cari purtaţi cu atâta cinste drapelul românesc pe malurile Azovului şi în Crimeea, vă mulţumesc călduros pentru sentimentele pe care mi le arătaţi cu ocazia ocupării oraşului Odessa.

MAREŞAL ANTONESCU"

ŞEDINŢA SFÂNTULUI SINOD

Mitropolia Basarabiei redevine arhiepiscopie

St. Sinod a ţinut eri dimineaţă, la ora 10, şedinţa plenară, sub preşedinţia I. P. S. S. Patriarhului Nicodim.

Au luat parte şi d-nii miniştri general Radu Rosetti, Ion Sandu şi d. Iorgu Ivan, directorul general al cultelor.

La deschidere, d. general Radu Rosetti, ministrul educaţiei naţionale, a făcut o amplă comunicare în legătură cu proectul de lege pentru organizarea învăţământului de toate gradele şi cu principiile legii pentru îndrumarea educaţiei tineretului român.

In încheere, d-sa a cerut sprijinul Bisericii pentru ca nouile măsuri luate de ministerul educaţiei naţionale, privitoare la noua organizare şi călăuzire a şcoalei, să-şi poată atinge scopul.

I. P. S. S. Mitropolitul dr. Nicolae Bălan al Ardealului, a expus în amănunţime punctul de vedere al Bisericii în privinţa învăţământului religios în şcoalele de toate gradele.

I. P. S. Sa a stăruit asupra idealului către care trebue să tindă şcoala noastră românească şi anume formarea cracterului religios moral al elevului, pentru ca el să poată avea în viaţă o adevărată orientare creştină.

Este nevoe deci, să se dea religiei însemnătatea pe care o merită, înfăptuindu-se prin ajutorul ei acel principiu de concentrare a învăţământului. S'a intrat în ordinea de zi.

MITROPOLIA BASARABIEI REDEVINE ARHIEPISCOPIE

St. Sinod a dat aviz favorabil asupra modificării art. 2 din legea pentru organizarea Bisericii ortodoxe române şi prin care mitropolia Basarabiei revine la vechiul ei rang de arhiepiscopie.

COMISIILE DISCIPLINARE

S'a discutat problema instanţelor disciplinare bisericeşti, hotărându-se ca până la modificarea legii să se menţină actualele comisii disciplinare eparhiale cu vot consultativ.

NOUL VICAR AL EPICOPIEI DE BUZĂU

St. Sinod a aprobat ca P. S. Sa arhereul Eugen Suceveanu să fie delegat în postul de vicar al Episcopiei Buzăului.

Şedinţa s'a ridicat la ora 13.30.

Importantă decizie cu privire la românizarea personalului din întreprinderi

D. ministru dr. CONSTANTIN DĂNULESCU a semnat următoarea decizie care trece pe seama titularului Subsecretarului de Stat al Muncii dreptul de a semna hotărîrile de complectare a locurilor devenite vacante sau de dublarea personalului din întreprinderile supuse românizării, — atribuţie deţinută până acum de preşedintele Oficiului central de românizare:

„Noi, subsecretar de Stat la departamentul muncii, având în vedere decretul-lege pentru românizarea personalului din întreprinderi, publicat în „Monitorul Oficial" No. 270 din 16 Noembrie 1940; având în vedere deciziunile ministeriale No. 75591 din 21 Decembrie 1940 şi No. 69188 din 8 August 1941.

Decidem:

ART. I. — Dispoziţiunile art. 1, alin. b. şi alin. m. se modifică şi se completează astfel:

Preşedintele O. C. R.-ului semnează deciziunile de complectarea locurilor devenite vacante sau de dublarea personalului din întreprinderile supuse românizării, până la funcţiunea de subdirector, cu excepţia specialiştilor, casierilor şi contabililor.

Numirea acestora, a subdirectorilor şi a personalului de conducere se va face prin deciziune semnată numai de subsecretarul de stat la Departamentul muncii".

Domnii abonaţi sunt rugaţi să arate pe cuponul mandatului pentru ce anume se trimet banii precum şi data începerii abonamentului.

ULTIMA ORA

LIPSA DE ARMAMENT ESTE PUTERNIC RESIMŢITĂ DE BOLŞEVICI

STOCKHOLM, 25 (tel. part.) — Provoacă mare îngrijorare la Londra ştirea că în sânul cercurilor militare sovietice există o totală atmosferă de pesimism. Aceasta, mai ales în urma pierderii principalelor surse de materii prime, precum şi a numeroaselor industrii de armament ruseşti.

Dezarticularea uzinelor din Leningrad şi Moscova, precum şi căderea iminentă a oraşelor Karkov şi Rostov, prin care se desăvârşeşte ocuparea totală a regiunii Doneţului, au făcut ca producţia de armament sovietică să scadă cu peste 80 la sută.

Mitul uzinelor din Urali şi al transportului instalaţiilor din zona de operaţii, poate folosi numai ca material de propagandă, nici de cum în lupte pe teren. Fapt este că lipsa de armament este imperios simţită şi guvernul sovietic face presiuni la Londra şi Washington pentru ajutorarea efectivă şi imediată, fără de care, în curând Rusia nu va mai avea arme să facă faţă operaţiunilor.

REGIMUL DE TEROARE DOMNEŞTE IN CAPITALA SOVIETICĂ

AMSTERDAM, 24 (Rador). — Corespondentul agenţiei D.N.B. anunţă:

După cum comunică serviciul de informaţii britanic, ştirea primelor execuţii la Moscova a fost comunicată de postul de radio sovietic.

Trei persoane au fost condamnate de tribunalele militare şi executate.

Condamnaţii erau invinuiţi de activitate antirevoluţionară, de neglijenţă criminală şi de încercare de fugă din Moscova.

Alte 4 persoane au fost arestate şi actualmente se află în judecata tribunalelor militare.

ROMA, 25 (Rador). — Soarta Moscovei va fi decisă, scrie ziarul „Stampa", nu numai de presiunea puternică şi imediată pe care forţele germane o exercită la o distanţă de câteva zeci de km. de capitală, ci şi de marile manevre ce se desemnează spre nordul şi sudul Moscovei.

Regimul de teroare care domneşte la Moscova, continuă ziarul, dovedeşte în mod clar că situaţia este gravă pentru Stalin, care, temându-se de o revoltă a populaţiei, posibilă în aceste momente, a dat libertate călăilor săi să execute pe toţi cei care se arată înspăimântaţi de situaţie.

SITUAŢIA LA MOSCOVA S'A INRĂUTĂŢIT

ANKARA 25 (Tel. part.).—Ştiri din sursă sovietică arată că situaţia Moscovei s'a înrăutăţit la maximum în ultimele 24 ore.

Panica a cuprins toate spiritele şi ordinea relativă mai este menţinută numai prin teroare. Activitatea este complet dezorganizată mai ales prin intensificarea atacurilor aeriene germane cari menţin populaţia într'o permanentă stare de alarmă. Alimentele au dispărut şi lipsurile pe toate drumurile cresc vertiginos. Măsurile pentru stingerea incendiilor provocate de bombardamentul german sunt insuficiente, astfel că numeroase clădiri sunt lăsate să ardă până la epuizare. Cu toată hotărârea de a se apăra oraşul până la ultima limită, atât armata cât şi comandanţii sovietici ştiu că rezistenţa nu este decât o prelungire a agoniei ruseşti, ce se va sfârşi printr'o prăbuşire totală.

UN COMUNICAT SOVIETIC

STOCKHOLM, 25 (ESS). — Agenţia Tass a difuzat următorul comunicat al comandantului militar al Moscovei:

„Tribunalul militar a condamnat la moarte: 1. Pe lucrătorul electrician Ig. Pisajew pentru acţiune contrarevoluţionară şi difuzare de manifeste anti-sovietice, 2. pe directorul secţiei frigoriferelor a unei fabrici de cărnuri conservate, Pg. Linin, pentru părăsire abuzivă a fabricei ce i-a fost încredinţată şi pentru încercarea de a fugi din Moscova; 3. pe şoferul unui trust de brutari din Chochlow pentru jaf şi vânzare a 1536 kg. pâine. Aceste condamnări la moarte au fost executate.

Mai departe au fost predaţi tribunalului militar pentru a fi judecaţi şase inşi pentru jefuirea producţiei fabricilor încredinţate lor, pentru jefuirea locuinţelor cetăţenilor evacuaţi din Moscova şi pentru agitaţii contra-revoluţionare.

Bombardarea vaselor sovietice la Leningrad şi Kronstadt

HELSINKI, 25 (Rador). — Corespondentul Agenţiei „Stefani" comunică:

Ştirile primite de pe frontul dela Leningrad confirmă strălucitele rezultate dobândite de avioanele germane în picaj cu ocazia atacurilor date împotriva unităţilor flotei sovietice, concentrate între Leningrad şi Kronstadt.

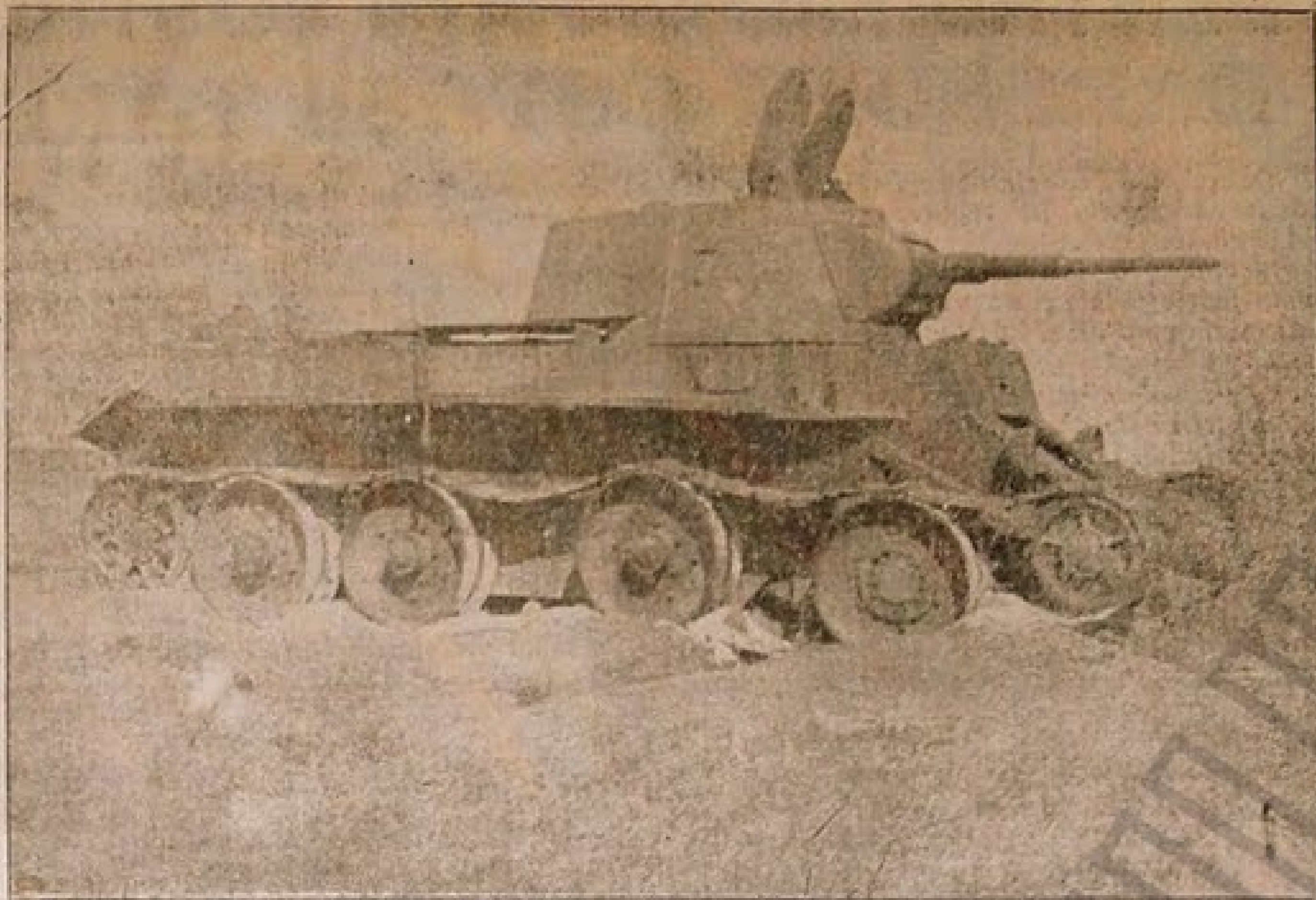
O recunoaştere aeriană a constatat puternice incendii ce s'au produs pe bordul mai multor unităţi, dintre care unele sunt de tipul cel mai puternic.

In preajma vaselor sovietice au căzut numeroase bombe, provocând ravagii în rândurile flotei sovietice, ale cărei vase au încercat zadarnic să scape de bombardament.

Avioane germane au scufundat două torpiloare sovietice, care încercau să pătrundă în zona orientală a golfului Finlandei.

Noui dezordini în India

BANKOK, 25 (Ess). — Joi seara au avut loc la Bombay noui desordini. Poliţia engleză a deschis focul. Au fost omorîţi cu această ocazie şase indieni şi răniţi 15. Dezordinele au izbucnit deasemenea şi în Dacca. Acolo au fost răniţi în lupta cu poliţia engleză 50 de indieni.

Un tank sovietic distrus pe frontul Odesei

Un apel desnădăjduit la Radio-Moscova

Capitala roşie în stare de război.-Oraşul şi împrejurimile în mare pericol

STOCKHOLM, 25 (Rador). — Corespondentul agenţiei D. N. B. transmite:

Postul de radio Moscova a transmis un apel al locotenent-generalului Artemiev adresa populaţiei capitalei în legătură cu apărarea Moscovei, şi în care se spunea între altele, după cum reproduce ziarul sovietic „Pravda":

„Moscova şi împrejurimile sunt în pericol. Actualmente Moscova face parte din front.

De aci înainte, viaţa oraşului este subordonată nevoilor armatei şi intereselor frontului. Trebue să fim pregătiţi pentru eventualitatea că străzile Moscovei vor fi teatrul unor lupte înverşunate. Aceasta înseamnă că, chiar de pe acum, străzile trebuie să ia un aspect de război. Fiecare casă trebue să devină o fortăreaţă, fiecare fereastră un loc de ochit şi fiecare locuitor al Moscovei un soldat.

Niciodată nu s'au desfăşurat pe câmpiile din faţa capitalei noastre lupte atât de sângeroase şi atât de lungi, dar ori cât de înverşunată şi de mare ar putea fi lupta în jurul Moscovei, noi nu vom părăsi niciodată capitala.

Locuitorii au şi început să ridice baricade, să sape tranşee şi să construiască obstacole anticar. Mulţi dintre ei fac parte de pe acum din armata teritorială şi luptă în împrejurimile oraşului".

Mai departe se spune în apel: *„Cel care nu se subordonează complet şi fără pic de şovăire şi cel care nu respectă disciplina şi ordinea este un trădător şi criminal care va fi nimicit fără cruţare. Apărarea Moscovei cere o muncă neîntreruptă. Locuitorii capitalei trebue nu numai să se pregătească că împreună cu armata noastră pentru lupta contra infanteriei inamice, dar trebue deasemenea să ştie a acţiona şi contra tancurilor vrăjmaşe. Asupra tancurilor germane trebue să se arunce sticle cu benzină şi grenade de la fiecare fereastră, de pe fiecare acoperiş şi de la fiecare colţ de stradă".*

Prăbuşirea militară a Uniunii Sovietice

Destituirea lui Voroşilov, Timoşenko şi Budieny a dat jos masca minciunilor lui Stalin asupra evenimentelor.-Nici generalul Jukov nu va salva situaţia

BERLIN, 24 (Rador). — Ziarele de seară constată, în titluri care se întind pe toată pagina întâia, că desituirea celor trei mareşali sovietici: Timoşenko, Budienii şi Voroşilov, constituie o declaraţie de faliment militar a Sovietelor.

Faptul — scrie ziarul „Angriff" — că, în toiul uneia dintre cele mai hotărîtoare bătălii pe care le-a văzut istoria, Stalin face să cadă capetele celor mai înalţi şefi militari sovietici, dovedeşte că însuşi bolşevismul s'a decapitat.

„Berliner Nachtausgabe", pentru care această aspră măsură confirmă constatările obiective ale înaltului comandament al forţelor armate germane, înregistrând prăbuşirea militară a Sovietelor, observă că prin această măsură Stalin nu numai că sfâşie reţeaua de minciuni cu care autorităţile din Moscova au încercat până acum să ascundă cursul neîndurat al evenimentelor, ci pune capăt şi uriaşei întreprinderi de înşelăciune prin care Londra şi Washingtonul au căutat mereu să înşele opinia publică asupra falimentului prin care s'a încheiat această ultimă întreprindere imperialistă ratată a puterilor occidentale.

„Berliner Lokalanzeiger" declară:

Se înţelege dela sine că Stalin şi-a dat seama de efectul pe care îl va produce destituirea celor trei mareşali. Totuşi, el s'a văzut nevoit să ia această măsură, pentru a încerca încă odată, prin numirea unor noui generali, să inspire o oarecare încredere trupelor şovăitoare şi să înlăture neîncrederea marei majorităţi a poporului, care a fost desamăgit în ce priveşte capacitatea mareşalilor, în jurul cărora se făcuse atâta vâlvă.

„Berliner Boersenzeitung" scrie următoarele:

Faptul că mareşalii, cari acum câteva săptămâni erau consideraţi la Londra şi la Moscova ca stâlpii susţinători ai forţei de rezistenţă bolşevice şi ca garanţi ai victoriei bolşevice, au dispărut acum în închisorile dela Lubjanka, sau în alte închisori, faptul acesta lasă o impresie durabilă, care arată adevărata situaţie.

„Deutsche Allgemeine Zeitung", în articolul său intitulat: „Disperarea lui Stalin", declară:

Când afli aceste noutăţi, te gândeşti fără să vrei la campania din Franţa din 1940, când în locul nenorocitului generalisim Gamelin a fost însărcinat generalul Weygand cu comanda armatei franceze care însă n'a mai putut salva situaţia disperată. Nici generalul Jukov nu va fi în măsură să salveze situaţia în Rusia, întrucât sunt cunoscute experienţele făcute de el în faţa Leningradului.

STALIN A LUAT CONDUCEREA APĂRĂRII MOSCOVEI

ANKARA, 25 (ESS). — Se acordă multă atenţiune ştirilor din Moscova potrivit cărora Stalin s'a văzut nevoit sub presiunea evenimentelor să dizolve în mod practic şi să renunţe la toate elementele pe cari şi le fixase în luna Iunie la începutul războiului. Ţinând seama de ştirile a hotărît să dea fiecăruia din cei patru colaboratori intimi şi de încredere ai săi din consiliul suprem de război, câte o regiune mai mare a Uniunii Sovietelor, şi în care acesta urmează să preia fiecare cea mai mare răspundere pentru liniştea interioară şi ordinea ca şi apărarea în afară a teritoriilor. Molotow a primit regiunea Volga, secretarul de până acum a lui Stalin Siberia şi Extremul Orient, şeful G. P. U.-ului Beria, Ucraina şi Caucazul, în timp ce Voroşilov care potrivit informaţiilor americane ar fi fost definitiv lichidat, a fost numit şi pe mai departe drept comandant suprem al sectorului nordic al frontului din jurul Leningradului. Apărarea Moscovei şi a sectorului central şi-a rezervat-o Stalin sieşi după îndepărtarea lui Timocenco. Indicarea lui Sukow drept succesor al lui Timocenco serveşte numai scopului de a-l ţine şi pe mai departe pe Stalin în penumbră, înainte de toate pentru ca numele lui să nu fie pătat de pierderea Moscovei care va trebui să survină foarte curând.

O NOUĂ AIUREALĂ ENGLEZEASCĂ

Principiile comuniste, identice cu cele creştine...

NEW YORK, 24 (Rador). — Corespondentul Agenţiei D. N. B. comunică:

ASSOCIATED PRESS, pe baza unei informaţii primite din Londra, anunţă că arhiepiscopul de Canterbury, într'un discurs pronunţat în Camera Lorzilor, s'a declarat în favoarea ajutorării Rusiei Sovietice.

Intre altele, arhiepiscopul de Canterbury a afirmat că unele principii ale comunismului se aseamănă cu anumite principii ale creştinismului. Englezii sunt camarazi cu soldaţii sovietici şi cu poporul sovietic, în lupta contra Germaniei, a terminat oratorul.

ARMATA GERMANĂ A DISTRUS DEFINITIV PERICOLUL BOLŞEVIC

BERLIN, 24 (Rador). — Din izvor militar competent se constată că peste 260 de divizii sovietice au fost nimicite dela 22 Iunie până la sfârşitul lui Septembrie.

Aceste divizii au fost în parte decimate, în parte capturate, iar unele din ele au suferit pierderi atât de grele, încât numai rămânea de cât câteva grupuri răzleţe din ele.

In plus, pierderile unui mare număr de divizii sovietice se ridică la 50 la sută din efectivele lor.

Nimicirea a mai bine de 260 de divizii sovietice, dintre care 226 divizii de tiraliori, 40 de divizii blindate şi un mare număr de alte formaţiuni, înseamnă pentru Soviete o pierdere de mai multe milioane de soldaţi, dintre cari numai o parte au fost luaţi prizonieri de germani.

260 de divizii cu întregul lor material de război nu înseamnă numai nimicirea tuturor forţelor sovietice care stăteau gata să atace Germania şi Europa, ci înseamnă totodată distrugerea celui de al doilea şi celui de al treilea val, care ar fi urmat în acest atac după primele linii ale frontului. Armata germană a distrus astfel definitiv pericolul bolşevic de care era ameninţată Europa.

Presiunea armatelor germane asupra Moscovei

BERLIN, 25 (Tel. part). — Presa berlineză de azi dimineaţă atrage atenţia asupra faptului că operaţiunile care au fost începute după încheierea dublei bătălii de la Wjasma şi Briansk se apropie de succesul final în întregul lor ansamblu. Pentru aceasta se reeditează de ziarele berlineze o ştire oficială dată de autorităţile bolşevice, rămase încă în Moscova, care spune că Moscova capitala Uniunii Sovietice trebuie să fie aruncată în aer înainte de a intra duşmanul în ea. „Berliner Boersenzeitung" inserează ştiri nord-americane, în legătură cu distrugerea întregei reţeli de comunicaţii a Uniunii Sovietice. Din aceste isvoare se află că misiunile străine au avut nevoie de cinci zile încheiate pentru transportul lor dela Moscova la Kuibysev. Distanţa însumează numai 900 km. astfel încât iese în vileag faptul că trenul special cu diplomaţi a efectuat 180 km. în 24 de ore. Acest fapt face să se tragă concluzia asupra distrugerii considerabile a căilor de comunicaţii şi a blocării căilor ferate. Nu mai este nevoie să mai descriem, spune ziarul berlinez, cum arată înfăţişarea aprovizionării Moscovei acest oraş cu 3 milioane suflete, în aceste circumstanţe. Dealtfel nici serviciul de ştiri inamic nu poate tăgădui faptul că presiunea germană asupra Moscovei devine din zi în zi mai puternică, cu tot timpul defavorabil şi cu toată situaţia şoselelor deosebit de impracticabile.

IN EXTREMUL ORIENT, RĂZBOIUL GATA SĂ IZBUCNEASCĂ DELA O ZI LA ALTA

WASHINGTON, 24 (Rador). — „Situaţia în Extremul Orient este extrem de încordată", a declarat d. Knox, ministrul marinei. „Dacă ea va continua să meargă pe calea de până acum, o ciocnire este inevitabilă şi se poate produce dela o zi la alta".

RĂZBOIUL INTRE JAPONIA ŞI ST.-UNITE SE VA PRODUCE CU UN ULTIMATUM DE 24 ORE

WASHINGTON, 24 (Rador). — Corespondentul agenţiei DNB transmite:

„Associated Press" anunţă că d. Knox, ministrul marinei, a declarat, între altele, următoarele unui grup de fabricanţi de muniţii:

„O ciocnire între Japonia şi Statele Unite în Extremul Orient este în principiu inevitabilă şi se poate produce cu un preaviz de 24 ore".

D. Knox a declarat deasemenea că situaţia în Pacific este extrem de încordată.

RUPEREA RELAŢIILOR INTRE AMERICA ŞI JAPONIA

TOKIO, 24 (Rador). — Corespondentul agenţiei Havas-Ofi transmite:

Agenţia Domei anunţă că situaţia s'a înrăutăţit între Statele Unite şi Japonia, în urma atitudinei Statelor Unite—după cum se afirmă de către observatori competenţi.

Relaţiile între cele două ţări sunt virtual rupte.

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE AL MUNCII, Str. Sărindar No. 5-7-9